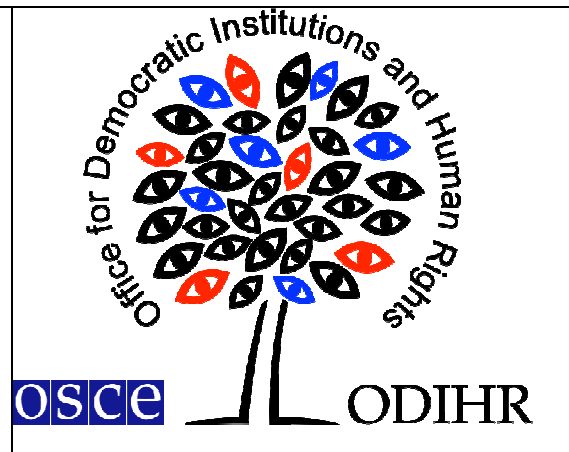

Варшава, 11 вересня 2014 року
Opinion-Nr.: POLIT-UKR/258/2014
[RJU]

www.legislationline.org

ВИСНОВОК

ЩОДО ПРОЕКТУ ЗАКОНУ ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ДЕЯКИХ ЗАКОНОДАВЧИХ АКТІВ УКРАЇНИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЗОРОСТІ ФІНАНСУВАННЯ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ В УКРАЇНІ ТА ПЕРЕДВИБОРНОЇ АГІТАЦІЇ

Підготовлено на основі неофіційного перекладу Законопроекту на англійську

мову

Висновок підготовлено ОБСЄ/БДПЛ за участі:

П. Барбери Хуан, Група експертів ОБСЄ/БДПЛ з політичних партій

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

ЗМІСТ:

I. ВСТУП

II. ОБСЯГ АНАЛІЗУ

III. РЕЗЮМЕ

IV. АНАЛІЗ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

- 1. Міжнародні стандарти**
- 2. Запропонована система звітності й аналізу**
  - 2.1 Звітність щодо фінансування передвиборної агітації***
  - 2.2 Звітність щодо фінансування політичних партій***
- 3. Незалежність регуляторного органу**
- 4. Ефективне правозастосування**
- 5. Обмеження на витрати**
- 6. Державне фінансування**
- 7. Інші питання**

Додаток 1: Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації» та Порівняльна таблиця

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

I. ВСТУП

1. 7 липня 2014 року Голова Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин та міжнаціональних відносин звернувся до Бюро демократичних інститутів та прав людини Організації з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ/БДПЛ) із проханням надати правовий висновок щодо проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації» (далі - Законопроект).
2. У своєму листі від 9 липня 2014 року Директор ОБСЄ/БДПЛ підтвердив готовність експертів Бюро підготувати правовий висновок щодо відповідності Законопроекту зобов'язанням країн-учасниць ОБСЄ та міжнародним стандартам.
3. Цей Висновок підготовлено у відповідь на зазначене прохання.

II. ОБСЯГ АНАЛІЗУ

4. У цьому Висновку проаналізовано положення Законопроекту з огляду на їх відповідність дотичним міжнародним стандартам та зобов'язанням країн-учасниць ОБСЄ.
5. Висновок підготовлено на основі неофіційного перекладу Законопроекту, відтак можливі неточності, пов'язані з перекладом.
6. З огляду на вищевикладене, ОБСЄ/БДПЛ має зазначити, що цей Висновок жодним чином не обмежує змісту та не применшує значення будь-яких письмових або усних рекомендацій чи коментарів стосовно законодавства та державної політики України у відповідних сферах, що їх ОБСЄ/БДПЛ може зробити в майбутньому.

III. РЕЗЮМЕ

7. ОБСЄ/БДПЛ вітає прагнення забезпечити більшу прозорість у фінансуванні політичних партій та передвиборної агітації в Україні та відзначає, що чимало із запропонованих змін, у разі їх ухвалення, сприятимуть значному поступу до дієвої та прозорої системи фінансування політичних кампаній і партій в Україні. Водночас, певні положення Законопроекту, особливо ті, що стосуються аналізу фінансування передвиборної агітації відповідними виборчими комісіями попередньо до виборів, видаються такими, що їх важко застосувати на практиці; а деякі положення щодо інших аспектів регулювання видаються недостатніми. Примітно, що зберігається можливість обійти правила фінансування виборчих кампаній шляхом прямого фінансування політичних партій. На додачу, система моніторингу та забезпечення виконання правил щодо політичних партій не передбачає призначення єдиного незалежного відповідального органу з достатніми повноваженнями для проведення розслідувань, а також запровадження

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

достатніх стримувальних санкцій за невиконання політичними партіями зобов'язань щодо звітності. Нарешті, варто розглянути доцільність запровадження максимального розміру витрат на передвиборну агітацію та створення системи державного фінансування політичних партій.

1. Основні рекомендації:

- A. Чітко визначити термін «аналіз» фінансових звітів про надходження та використання коштів виборчого фонду та передбачити достатній період часу для виконання такого аналізу відповідними виборчими комісіями; [параграфи 13-19]
- B. Уточнити, що фінансові звіти політичних партій мають також містити дані про їхні місцеві організації, та визначити методикау й можливий зміст аналізу фінансування політичних партій, який проводить Міністерство юстиції; [параграфи 21-22]
- C. Розглянути доцільність створення нового незалежного органу з нагляду за фінансуванням політичних партій, що мав би достатньо потужні повноваження та спеціалізовані ресурси для виконання завдань із моніторингу й забезпечення виконання правил фінансування як політичних партій, так і виборчих кампаній; такий підхід був би альтернативою покладанню зазначених повноважень на Міністерство юстиції; [параграфи 25-26]
- D. Запровадити ретельно продуманий і збалансований максимальний розмір витрат на ведення передвиборної агітації для всіх виборів в Україні; [параграф 34]
- E. Розглянути доцільність запровадження максимального розміру сукупних приватних внесків, які може отримувати політична партія; [параграфи 35-36]
- F. Розглянути доцільність створення справедливої та неупередженої системи державного фінансування політичних партій та виборчих кампаній в Україні на основі об'єктивних критеріїв, з урахуванням необхідності забезпечити збалансовану участь жінок і чоловіків у процесах ухвалення політичних рішень; [параграфи 37-38]

2. Додаткові рекомендації:

- G. Встановити вимогу до територіальних виборчих комісій оприлюднювати результати аналізу фінансових звітів за результатами місцевих виборів; [параграф 20]

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

- Н. У Законі України «Про політичні партії в Україні» чітко визначити поняття «пожертва/внесок»; [параграф 23]
- І. Забезпечити зберігання й доступність усіх звітів з фінансування політичних партій та передвиборної агітації впродовж певного часу по завершенню виборів, або після їх щорічного подання, у приміщенні та на веб-сайті органу, до якого звіти подаються; [параграфи 21 та 25]
- Ј. Чітко зазначити, чи поширюються положення Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо порушення вимог до звітності про фінансування передвиборної агітації також на загальні фінансові звіти політичних партій, та внести відповідні поправки до Кодексу, а також розглянути доцільність передбачення відповідальності партій (а не лише окремих осіб); [параграфи 29-31]
- К. Зробити чітке посилання на принцип сумірності/пропорційності у Статті 212-15 Кодексу України про адміністративні правопорушення; [параграфи 30-31]
- Л. Внести до відповідних нормативно-правових актів положення про уповноваження незалежних органів нагляду або виборчих комісій проводити зовнішні й незалежні перевірки/аудит фінансування політичних партій та виборчих кампаній; [параграфи 32-33] та
- М. Передбачити для кандидатів, не пов'язаних із політичною партією, можливість вимагати повернення невикористаних коштів на передвиборну агітацію, які вони самі внесли до виборчого фонду [параграф 39].

IV. АНАЛІЗ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Міжнародні стандарти

- 8. Автори цього Висновку проаналізували Законопроект з точки зору його сумісності з відповідними міжнародними стандартами у галузі політичних партій та зобов'язаннями країн-учасниць ОБСЄ. Міжнародні стандарти щодо фінансування політичних партій та виборчих кампаній встановлено, перш за все, Конвенцією Організації Об'єднаних Націй (ООН) проти корупції¹ та, оскільки регулювання фінансування політичних партій зачіпає свободу об'єднання політичних партій та їх членів, Статтею 22

---

¹ Конвенція ООН проти корупції, ухвалена 31 жовтня 2003 року, ратифікована Україною 2 грудня 2009 року, наявна на сайті:
http://www.unodc.org/documents/treaties/UNCAC/Publications/Convention/08-50026_E.pdf.

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

Міжнародного пакту про громадянські та політичні права² і Статтею 11 Європейської конвенції з прав людини,³ обидві з яких захищають свободу об'єднань. У цьому контексті доречно також зазначити право на вільні вибори, гарантоване Статтею 3 Першого протоколу до Європейської конвенції з прав людини. У Висновку враховано й зобов'язання країн-учасниць ОБСЄ, зокрема щодо захисту свободи об'єднань (Документ Копенгагенської наради ОБСЄ 1990 року, параграф 9.3), а також вільних і періодичних виборів (Документ Копенгагенської наради ОБСЄ 1990 року, параграфи 5, 6, 7 та 8).

9. Крім того, низка рекомендацій ООН, Ради Європи, органів і установ ОБСЄ містять так звані стандарти «м'якого права» у зазначеній галузі. До них належать Загальний коментар 25 Комітету ООН з прав людини щодо права брати участь у веденні державних справ, голосувати і бути обраним та права бути допущеним до державної служби на умовах рівності,⁴ Рекомендація Rec (2003) 4 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам «Про загальні правила боротьби з корупцією у фінансуванні політичних партій та виборчих кампаній»,⁵ а також спільні «Керівні принципи правового регулювання діяльності політичних партій», видані ОБСЄ/БДПЛ та Європейською комісією за демократію через право при Раді Європи (Венеціанською комісією).⁶ Автори Висновку також брали до уваги звіти Групи держав проти корупції при Раді Європи (GRECO),⁷ попередні висновки, підготовлені ОБСЄ/БДПЛ (окремо або спільно з Венеціанською комісією), та звіти попередніх місій ОБСЄ/БДПЛ зі спостереження за виборами в Україні.⁸

2. Запропонована система звітності й аналізу

10. Для забезпечення вільного та чесного змагання між політичними партіями необхідно створити прозорі та рівноправні правила фінансування політичних партій і передвиборної агітації, як під час виборів, так і у період між ними. Такі правила мають гарантувати незалежність

---

² Міжнародний пакт про громадянські та політичні права (ухвалений Резолюцією Генеральної Асамблеї ООН №2200А (XXI) від 16 грудня 1966 року). Україна ратифікувала цей Пакт 12 листопада 1973 року.

³ Конвенція Ради Європи про захист прав людини та основоположних свобод, набула чинності 3 вересня 1953 року. Україна ратифікувала Конвенцію 11 вересня 1997 року.

⁴ Загальний коментар 25 Комітету ООН з прав людини, *Право брати участь у веденні державних справ, голосувати і бути обраним та право бути допущеним до державної служби на умовах рівності*, UN Doc. CCPR/C/21/Rev.1/Add.7, наявний на сайті: <http://www.refworld.org/docid/453883fc22.html>.

⁵ Рекомендація № Rec (2003) 4 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам *Про загальні правила боротьби з корупцією у фінансуванні політичних партій та виборчих кампаній*, наявна на сайті: [http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/economiccrime/cybercrime/cy%20activity%20interface2006/rec%202003%20\(4\)%20pol%20parties%20EN.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/economiccrime/cybercrime/cy%20activity%20interface2006/rec%202003%20(4)%20pol%20parties%20EN.pdf).

⁶ ОБСЄ/БДПЛ та Венеціанська комісія *"Керівні принципи правового регулювання діяльності політичних партій"* (2010), наявні на сайті: <http://www.osce.org/odihr/77812>.

⁷ Наявні на сайті: http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/default_en.asp.

⁸ Усі звіти місій ОБСЄ/БДПЛ зі спостереження за виборами наявні за посиланням: <http://www.osce.org/odihr/elections/ukraine>.

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

політичних партій, передбачати можливість приватних внесків (як форму участі у політичному житті) і водночас запобігати неналежному й надмірному впливу з боку приватних жертводавців. Правила фінансування політичних партій повинні бути спрямовані на створення для політичних партій можливостей конкурувати на рівних засадах та на забезпечення прозорості джерел фінансування будь-якого суб'єкта, що змагається за отримання політичної посади.

11. У Законопроекті запропоновано регулювання, що сприятиме збільшенню прозорості фінансування як політичних партій, так і виборчих кампаній шляхом удосконалення існуючої системи звітності й аналізу. Він покладає відповідальність за моніторинг і аналіз фінансування виборчих кампаній на виборчі комісії різних рівнів: залежно від природи виборів, що проводяться (загальнодержавні, обласні чи місцеві), нагляд за фінансуванням кампаній та аналіз фінансової звітності здійснюють відповідні виборчі комісії (Центральна виборча комісія, окружні виборчі комісії чи територіальні виборчі комісії). Згідно із виборчим законодавством, під час виборів усіх рівнів розпорядження надходженнями та витратами здійснюється через спеціальні рахунки виборчих фондів.⁹ Законопроект передбачає внесення низки змін у положення про терміни, зміст і вимоги до оприлюднення звітності про фінансування кампаній з боку розпорядників таких виборчих фондів, а також запроваджує адміністративну відповідальність за порушення цих нових вимог до звітності.

2.1 Звітність щодо фінансування передвиборної агітації

12. Заслугує на позитивну оцінку той факт, що у Законопроекті¹⁰ конкретно зазначено, про що саме мають звітувати розпорядники виборчих фондів.¹¹ Прогресивними є також пропоновані зміни до ч.6 Статті 49 Закону України «Про вибори народних депутатів України» та до ч.5 Статті 42 Закону України «Про вибори Президента України», що встановлюють вимогу оприлюднювати звіти про фінансування передвиборної агітації, пов'язаної з президентськими та парламентськими виборами, на веб-сайті Центральної виборчої комісії.¹² На додачу, значним

⁹ Частина 1 Статті 49 Закону України "Про вибори народних депутатів України"; частина 1 Статті 42 Закону України "Про вибори Президента України"; частина 1 Статті 63 Закону України "Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів".

¹⁰ Див. частину 8 Статті 49 Закону України "Про вибори народних депутатів України"; частину 7 Статті 42 Закону України "Про вибори Президента України"; частину 7 Статті 63 Закону України "Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів".

¹¹ Див. у цьому контексті також Оціночний звіт GRECO по Україні (Третій раунд оцінювання), п.п. 53-55, наявний на сайті:

[http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoRC3\(2013\)14_Ukraine_EN.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoRC3(2013)14_Ukraine_EN.pdf).

¹² Див. також: ОБСЄ/БДПЛ – Венеціанська комісія "Керівні принципи правового регулювання діяльності політичних партій", параграф 200 та Заключний звіт ОБСЄ/БДПЛ за результатами парламентських виборів 2012 року, в якому підкреслювалося, що "варто було б переглянути

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

і похвальним внеском у забезпечення прозорості є вимога розміщувати на веб-сайті комісії детальну інформацію про кандидатів (див. запропоновані зміни до ч.2 Статті 63 Закону України «Про вибори народних депутатів України» та ч.2 Статті 56 Закону України «Про вибори Президента України»).

13. Законопроект передбачає здійснення «аналізу» наданих звітів про фінансування виборчих кампаній кандидатів після їх отримання та оприлюднення відповідними виборчими комісіями. І проміжні фінансові звіти, що подаються попередньо до президентських, парламентських і місцевих виборів, і остаточні фінансові звіти, що подаються після відповідних виборів розпорядниками виборчих фондів, мають бути проаналізовані. Аналіз усіх звітів здійснюють ті виборчі комісії, до яких вони подані (тобто Центральна виборча комісія аналізує такі звіти щодо кандидатів у президенти та кандидатів у депутати, які балотуються за партійними списками; окружні виборчі комісії – щодо кандидатів, які балотуються в одномандатному (мажоритарному) окрузі; а територіальні виборчі комісії – щодо кандидатів на місцевих виборах).¹³
14. Більше того, відповідно до Законопроекту, сторони мають подавати проміжні звіти ближче до дня голосування: на парламентських виборах (ч.6 Статті 49 Закону України «Про вибори народних депутатів України») термін подання проміжного звіту скорочено з двадцяти днів до дня голосування до п'яти днів до дня голосування, а на президентських виборах (ч.5 Статті 42 Закону України «Про вибори Президента України») – з п'ятнадцяти днів до п'яти днів до дня голосування.
15. Однак, як зазначено вище, Законопроект вимагає проведення «аналізу» звітів, поданих до відповідних виборчих комісій до дня голосування. Такий аналіз повинен бути здійснений вкрай швидко: на президентських і парламентських виборах за партійними списками Центральна виборча комісія має три дні для аналізу проміжних звітів (див. запропоновані зміни до ч.5 і ч.6 Статті 42 Закону України «Про вибори Президента України» та до ч.6 і ч.7 Статті 49 Закону України «Про вибори народних депутатів України»). Окружні виборчі комісії мають п'ять днів для аналізу проміжних звітів на парламентських виборах кандидатів в одномандатних округах; у разі ж проведення повторних виборів цей термін скорочується до двох днів (див. запропоновані зміни до ч.6 і ч.7 Статті 49 Закону України «Про вибори народних депутатів України»).
16. Позитивно оцінюючи той факт, що нові терміни подання звітів дозволяють громадськості отримати більше інформації про використання

законодавство та систему регулювання фінансування партій і кампаній з метою збільшення прозорості та підзвітності, а також створити більш справедливі умови для ведення партійними виборчих кампаній. Слід розглянути можливість передбачити повне розкриття, до та після виборів, джерел і розмірів надходжень, а також види й розміри витрат на ведення передвиборної агітації."

¹³ Див. ч.7 Статті 49 Закону України "Про вибори народних депутатів України", ч.6 Статті 42 Закону України "Про вибори Президента України", та ч.6 Статті 63 Закону України "Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів" у редакції, запропонованій у Законопроекті.

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

коштів на визначальному, заключному етапі виборчого процесу, все ж варто зазначити, що нові положення істотно скорочують час, відведений на фінансовий аналіз звітів. Зважаючи на кількість кандидатів та паралельне проведення кількох голосувань одночасно, особливо під час парламентських перегонів, важко зрозуміти, як можна провести належний аналіз у ті нереалістично короткі строки, що визначені у Законопроекті, навіть якщо припустити, що всі проміжні звіти буде подано вчасно.

17. Відсутність чіткого визначення терміну «аналіз» фінансових звітів про надходження та використання коштів виборчого фонду лише ускладнює розуміння. Відповідно до Законопроекту, форма та порядок проведення аналізу встановлюються Центральною виборчою комісією.¹⁴ На думку спадає ціла низка різних форм аналізу, від простої перевірки дотримання формальних вимог закону (що навряд чи можна обґрунтовано вважати «аналізом») до базового аналізу (перевірки внутрішньої несуперечливості наданої інформації), аж до повномасштабного та поглибленого аналізу із розслідуванням можливих порушень у спосіб, що вимагає додаткових перевірок і збирання інформації.
18. Звичайно, певні аспекти звітності й аналізу використання виборчих фондів можуть бути предметом регулювання на нижчому рівні, тобто на рівні підзаконних актів, проте відсутність у Законопроекті будь-якого уточнюючого положення щодо обсягу аналізу таких звітів створює невизначеність для кандидатів і політичних партій. Слід зауважити, що подання, оприлюднення й аналіз таких звітів відбувається лише за декілька днів до дня голосування – у вирішальний час, коли важливо все; відтак зазначені положення можуть серйозно вплинути на результати відповідних виборів. Брак визначеності може спричинити ситуацію, коли наслідки порушення ключових положень Законопроекту будуть недостатньо «передбачуваними», що створює ризик недотримання п. 2 Статті 11 Європейської конвенції з прав людини, згідно з яким будь-які обмеження права на свободу об'єднань мають бути встановлені законом.¹⁵
19. Відтак бажано роз'яснити значення терміну «аналіз» фінансових звітів про надходження та використання коштів виборчого фонду та надати відповідним виборчим комісіям достатньо часу для проведення належного аналізу.
20. До того ж видається, що для місцевих виборів Законопроект не встановлює кінцевого терміну подання проміжних і остаточних фінансових звітів та оприлюднення їх аналізу, хоча й зобов'язує відповідні виборчі комісії (у цьому випадку, територіальні виборчі комісії) здійснювати аналіз таких звітів (див. ч.6 Статті 63 Закону України «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим,

---

¹⁴ Див. запропоновані зміни до частини 9 Статті 49 Закону України "Про вибори народних депутатів України"; частини 8 Статті 42 Закону України "Про вибори Президента України" та частини 8 Статті 63 Закону України "Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів".

¹⁵ Див., серед іншого, рішення Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) у справі *Maestri v. Italy* № 39748/98 від 17 лютого 2004 року, п. 30.

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

місцевих рад та сільських, селищних, міських голів»¹⁶). Водночас, пропоновані зміни до ч.13, ч.14 та ч.15 Статті 64 Закону України «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів» вимагають оприлюднювати проміжні фінансові звіти у місцевих друкованих засобах масової інформації (не в Інтернеті). Незрозуміло, чому не передбачено оприлюднення результатів аналізу. Для збільшення прозорості варто було б передбачити в Законопроекті вимогу щодо оприлюднення результатів аналізу територіальними виборчими комісіями.

21. Також задля більшої прозорості слід забезпечити зберігання й доступність усіх звітів про фінансування виборчої кампанії впродовж певного часу по завершенню виборів у приміщенні та на веб-сайті органу, до якого такі звіти подаються.

2.2 Звітність щодо фінансування політичних партій

22. Можна лише вітати, що пропоновані зміни до Статті 17 Закону України «Про політичні партії в Україні» передбачають чіткий набір вимог до щорічного звітування про фінансування політичних партій, згідно з якими кожна політична партія має щороку подавати до Міністерства юстиції звіт про свій фінансовий стан. Міністерство юстиції, своєю чергою, має проаналізувати цей звіт, укласти та схвалити висновки за результатами аналізу. Варто нагадати, що GRECO рекомендувала Україні (i) чітко визначити зміст і форму річних звітів політичних партій за єдиним форматом та в супроводі належних документів про походження коштів; (ii) забезпечити належний і всебічний облік прибутків (зокрема, із зазначенням індивідуальних пожертв вище певної суми та імені жертводавця), витрат, боргів і активів; (iii) об'єднати звітність, включивши місцеві партійні осередки та інші установи, що прямо чи опосередковано пов'язані з партією або перебувають під її управлінням; та (iv) зобов'язати партії надавати річні звіти для перевірки незалежними моніторинговими органами та забезпечити легкий доступ до них громадськості у терміни, встановлені законом.¹⁷
23. Пропоновані зміни до Статті 17 Закону України «Про політичні партії в Україні», так само як і відповідні положення щодо фінансування передвиборної агітації, не дають жодного визначення терміну «аналіз» та не пояснюють, чого політичним партіям можна чекати від аналізу, здійснюваного Міністерством юстиції. Незрозуміло, як проводиться цей аналіз або якими можуть бути його наслідки. У Законопроекті не зазначено, чи аналіз має охоплювати також і місцеві партійні організації. У Статті 17 слід уточнити, що фінансові звіти політичних партій мають включати дані про їх місцеві організації, та визначити методіку й можливий зміст аналізу фінансування політичних партій, що його

¹⁶ Див. запропоновані зміни до частин 4, 5 та 6 Статті 63 Закону України "Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів".

¹⁷ Оціночний звіт GRECO по Україні (Третій раунд оцінювання), п.п. 65-67.

Висновок ОБСЄ/БДППЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

проводить Міністерство юстиції.

24. GRECO рекомендувала чітко визначити та регламентувати пожертви – в тому числі опосередковані, як от внески в натуральній формі, оцінені за ринковою вартістю – позики та інші дозволені джерела фінансування політичних партій, а також забезпечити, щоб членські внески не використовувалися як засіб обійти правила, встановлені для пожертв.¹⁸ Видається, що відповідних змін у Законопроекті не запропоновано. Відтак слід чітко визначити та регламентувати пожертви у Законі України «Про політичні партії в Україні» згідно з рекомендаціями GRECO.
25. Бажано також, як і у випадку з фінансуванням виборчої кампанії, забезпечити більшу прозорість, передбачивши, що впродовж певного часу після подання всі фінансові звіти політичних партій мають зберігатися та бути доступними для громадськості у приміщенні та на веб-сайті органу, до якого вони подаються.

3. Незалежність регуляторного органу

26. Органи, уповноважені здійснювати нагляд за фінансуванням політичних партій, повинні бути достатньо незалежними від інших державних структур для того, щоб забезпечити ефективний і неупереджений нагляд.¹⁹ Зважаючи на статус Міністерства юстиції як центрального органу виконавчої влади, можна поставити під сумнів доречність наділення його повноваженнями аналізувати звіти про фінансування політичних партій. Ситуація, за якої численні органи буде уповноважено займатися питаннями фінансування і політичних партій, і виборчих кампаній, також не сприятиме ефективному впровадженню належного регулювання, оскільки ці два питання є тісно взаємопов'язаними. Коли взаємопов'язаними питаннями опікуються два окремих органи, може бути складно забезпечити ефективний обмін інформацією та координацію між виборчими комісіями й Міністерством юстиції, як раніше зазначала GRECO відносно схожої ситуації в інших країнах.²⁰ Складності можуть посилитися у разі реалізації наміру створити окреме антикорупційне бюро, з приводу якого ОБСЄ/БДППЛ нещодавно надавало свої коментарі.²¹ Таке бюро також може отримати певні повноваження у виборчій сфері у частині запобігання корупції, що може спричинити подальший конфлікт щодо підвідомчості з Центральною виборчою

¹⁸ Оціночний звіт GRECO по Україні (Третій раунд оцінювання), п.п. 60-63.

¹⁹ ОБСЄ/БДППЛ – Венеціанська комісія "Керівні принципи правового регулювання діяльності політичних партій", параграф 212; Рекомендація Rec (2003) 4 Комітету міністрів Ради Європи, Стаття 14.

²⁰ Порівняйте у цьому контексті Третій оціночний звіт GRECO по Італії, параграф 140 і далі, наявний на сайті: [http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoEval3\(2011\)7_Italy_Two_EN.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoEval3(2011)7_Italy_Two_EN.pdf).

²¹ Висновок ОБСЄ/БДППЛ щодо двох проектів Закону України про запобігання та боротьбу з корупцією, від 18 липня 2014 року, наявний на сайті: http://www.legislationline.org/download/action/download/id/5470/file/OSCE-ODIHR%20Final%20Opinion%20on%20Two%20Anti-Corruption%20Draft%20Laws%20UKR_18%20July%202014_LSU_EN-With%20Annexes.pdf.

Висновок ОБСЄ/БДППЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

комісією та Міністерством юстиції.

27. У зв'язку із цим бажано ще раз обміркувати, чи слід уповноважувати Міністерство юстиції на проведення аналізу фінансових звітів політичних партій. Натомість, варто розглянути можливість створити новий незалежний орган із достатньо потужними повноваженнями та спеціалізованими ресурсами для виконання завдань із моніторингу й забезпечення виконання правил фінансування як політичних партій, так і виборчих кампаній, у відповідності до рекомендацій GRECO.²²

4. Ефективне правозастосування

28. За загальною практикою, законодавчі положення щодо фінансування політичних партій та виборчих кампаній мають супроводжуватися належними механізмами правозастосування, особливо на випадок порушення цих положень. Для цього потрібен незалежний орган із достатніми повноваженнями для застосування ефективних, пропорційних і дієвих з профілактичної точки зору санкцій.²³ Відтак можна вітати внесення до Кодексу України про адміністративні правопорушення положень про штраф за неподання проміжних та остаточних фінансових звітів про надходження і використання коштів виборчих фондів у встановлений строк, їх оформлення з порушенням встановлених вимог, включення до проміжних та остаточних фінансових звітів про надходження і використання коштів виборчих фондів неповних або недостовірних відомостей (запропоновані зміни до Статті 212-15 Кодексу України про адміністративні правопорушення).
29. Можна також вітати, що згідно із Законопроектом (зміни до Статті 212-15 Кодексу України про адміністративні правопорушення), недодержання встановленого порядку надання або отримання внесків на здійснення передвиборної агітації тягне за собою накладення штрафу у двократному розмірі від суми наданого або отриманого внеску. В цьому контексті варто нагадати, що GRECO рекомендувала забезпечити, щоб: (i) всі порушення існуючих та ще не встановлених правил фінансування політичних партій і виборчих кампаній були чітко визначені та передбачали відповідного рівня ефективності, пропорційні та стримуючі санкції; (ii) всі представники партій та кандидати, які балотуються, несли особисту відповідальність за порушення правил фінансування партій та кампаній; та (iii) встановлені строки давності для таких злочинів були достатньо тривалими для забезпечення можливості здійснення уповноваженими органам ефективного нагляду та розслідування у сфері політичного фінансування.²⁴
30. У світлі зазначених рекомендацій зрозуміло, що запропоновані заходи є недостатніми. Зокрема, у Законопроекті не уточнено, чи поширюються

²² Оціночний звіт GRECO по Україні (Третій раунд оцінювання), п.п. 71-74.

²³ ОБСЄ/БДППЛ – Венеціанська комісія "Керівні принципи правового регулювання діяльності політичних партій", параграф 215; Рекомендація Rec (2003) 4 Комітету міністрів Ради Європи, Стаття 16.

²⁴ Оціночний звіт GRECO по Україні (Третій раунд оцінювання), п.п. 76-79.

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

положення Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо недотримання вимог до звітності про фінансування виборчої кампанії також і на звітність про загальне фінансування політичних партій (див. запропоновані зміни до Статті 212-15 Кодексу України про адміністративні правопорушення). Це означає, що, можливо, не буде накладено жодних санкцій за неподання політичними партіями фінансових звітів, за їх невчасне подання чи свідоме внесення до звітів неповних чи недостовірних відомостей (припускаючи, що такі дії не караються за Кримінальним кодексом України).

31. Грошові стягнення з порушників, будь то у вигляді втрати права на державне фінансування чи накладання штрафів, є загальноприйнятими стримувальними санкціями. ОБСЄ/БДПЛ та Венеціанська комісія раніше підкреслювали у спільному висновку, що запровадження державного фінансування політичних партій створило б додаткові стимули утримуватися від порушень у фінансуванні виборчих кампаній.²⁵ Недодержання правил фінансової звітності, порушення нормативних вимог до її оформлення й подання, або неналежне використання державних коштів мають призводити до часткової чи повної втрати політичною партією державної фінансової підтримки (для чого може знадобитися переглянути ключові положення про санкції).
32. Як зазначалося вище, санкції мають бути не лише стримуючими, але й сумірними/пропорційними. Можливо, загальні вимоги щодо пропорційності санкцій мають бути внесені до інших нормативно-правових актів України, проте ОБСЄ/БДПЛ зауважує, що в аналізованому Законопроекті взагалі не йдеться про важливість пропорційного покарання.²⁶ Більше того, для підвищення ефективності санкцій автори Законопроекту могли б передбачити санкції для політичних партій в цілому (на додачу до тих, що передбачені для окремих осіб). Бажано включити чітке посилання на принцип пропорційності в текст Статті 212-15 Кодексу України про адміністративні правопорушення. Бажано також поширити дію цієї статті на випадки недотримання вимог до звітності про фінансування політичних партій. В ідеалі, фінансова підзвітність має бути дотримана на всіх рівнях діяльності політичних партій, на загальнодержавному й місцевому, та має стосуватися як окремих осіб, що представляють партію, так і партії в цілому.
33. Сьогодні жодна структура чи установа не наділена повноваженнями вимагати чи замовляти перевірки/аудит фінансових надходжень і витрат політичних партій або їх виборчих кампаній з метою перевірити достовірність поточної та передвиборчої звітності партій, про що йдеться

---

²⁵ Спільний висновок ОБСЄ/БДПЛ та Венеціанської комісії щодо проекту закону про внесення змін до Законів України "Про вибори народних депутатів України", "Про Центральну виборчу комісію", "Про повторні вибори в Україні" від 17 червня 2013 року, параграф 56, наявний на сайті: <http://www.legislationline.org/documents/id/17963>.

²⁶ ОБСЄ/БДПЛ – Венеціанська комісія "Керівні принципи правового регулювання діяльності політичних партій", параграф 225.

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

у раніше наданих Україні рекомендаціях.²⁷ Безперечно, перевірки не мають бути звичною практикою у контексті фінансування політичних партій та виборчих кампаній, проте вони можуть прислужитись як вкрай корисне знаряддя для виявлення порушень.²⁸ Насправді, у багатьох випадках фінансовий аудит може стати єдиним засобом виявлення хиб у партійних фінансах; тому складно уявити, як надійна система фінансування політичних партій, що заслуговувала б на довіру, може функціонувати без такого знаряддя.

34. Відтак бажано внести до Закону України «Про політичні партії в Україні» та до законодавства про місцеві, парламентські та президентські вибори положення про уповноваження незалежних органів або виборчих комісій проводити зовнішні й незалежні перевірки/аудит фінансування політичних партій та виборчих кампаній.

5. Обмеження на витрати

35. Законопроект не встановлює жодних обмежень на витрати політичних партій. Як правило, усі системи розподілу коштів на фінансування партій та фінансової звітності, як під час офіційних виборчих кампаній, так і поза їх межами, повинні забезпечувати прозорість у відповідності до принципів Конвенції ООН проти корупції та дотичних рекомендацій Ради Європи. Як зазначив Комітет ООН з прав людини, “[р]езонні обмеження фінансування виборчої кампанії можуть бути виправдані необхідністю гарантувати право вільного вибору громадян, яке може бути підірване непропорційним фінансовим забезпеченням виборчої кампанії кандидатів чи партій. [...] Варто розглянути доцільність введення розумних обмежень на витрати виборчої кампанії.”²⁹ Такі обмеження на витрати політичних партій, будучи цілком легітимними самі по собі, мають урівноважуватись однаково легітимною необхідністю захистити інші права, як от свободу об’єднань або свободу вираження думок. Це вимагає ретельного опрацювання питань про встановлення обмежень на витрати, аби не перетворити їх на зайву перешкоду.³⁰ У Заключному звіті по результатах парламентських виборів 2012 року в Україні ОБСЄ/БДПЛ підкреслили, що «відсутність обмежень на виборчі витрати спонукала багатьох учасників виборів шукати підтримки заможних осіб або представників бізнесових інтересів.»³¹ Для того, щоб запобігти використанню такої практики в майбутньому та гарантувати всім партіям рівні умови, слід запровадити ретельно виважені й розраховані обмеження на загальні виборчі витрати для всіх виборів в Україні.

36. Аналогічно, чинне законодавство про політичні партії не визначає максимального загального обсягу коштів, які можуть бути надані

²⁷ Оціночний звіт GRECO по Україні (Третій раунд оцінювання), п.п. 68-70.

²⁸ ОБСЄ/БДПЛ – Венеціанська комісія "Керівні принципи правового регулювання діяльності політичних партій", параграф 214.

²⁹ Загальний коментар 25 Комісії ООН з прав людини, параграф 19.

³⁰ ОБСЄ/БДПЛ – Венеціанська комісія "Керівні принципи правового регулювання діяльності політичних партій", параграф 196.

³¹ Наявний за посиланням: <http://www.osce.org/odihr/98578>.

Висновок ОБСЄ/БДППЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

політичним партіям. Оскільки обмежень на обсяг опосередкованих пожертв до виборчих фондів через «власні кошти» партій також не встановлено, з'являється можливість спрямувати необмежені грошові ресурси на виборчі кампанії через рахунки самих політичних партій.³² Це стосується і власних коштів кандидатів.³³

37. Приватне фінансування політичних партій та кандидатів є однією з форм участі в політичному житті.³⁴ Однак для того, щоб обмежити здатність окремих впливових груп всередині країни отримати незаслужену політичну перевагу, слід запровадити обмеження на фінансові внески. Такі обмеження будуть цілком законними, якщо застосовуватимуться правильно, справедливо та пропорційно.³⁵ В основі всієї системи демократичного врядування лежить підзвітність партій і кандидатів громадянам, а не групам заможних осіб з їх особливими інтересами.³⁶ Отже слід розглянути доцільність запровадження максимального розміру сукупних приватних пожертв, які можуть отримувати політичні партії.

6. Державне фінансування

38. В Україні наразі не існує системи прямого державного фінансування політичних партій або виборчих кампаній. Чинне законодавство передбачає лише опосередковану фінансову підтримку, наприклад, надання за державний кошт друкованих площ для публікації виборчих програм та ефірного часу на національному телебаченні (див. Статті 72 та 73 Закону України «Про вибори народних депутатів України»). Втім, згідно з Рекомендацією 2003 (4) Комітету міністрів Ради Європи, «[д]ержава має надавати політичним партіям підтримку. [...] Розподіл коштів при державному забезпеченні політичних партій має здійснюватися відповідно до принципів об'єктивності, справедливості й розумності.»³⁷
39. Пряме державне фінансування зменшило б залежність політичних партій від приватних жертводавців, а також сприяло б наданню партіям рівних можливостей змагатися під час виборів.³⁸ Водночас, така система має базуватися на чітких правилах, які визначають обсяг коштів, що мають бути надані партіям із дотриманням принципу об'єктивності й неупередженості.³⁹ Отримання партіями державного фінансування може бути обумовлене дотриманням ними певних вимог, зокрема щодо участі

³² Пор.: Оціночний звіт GRECO по Україні (Третій раунд оцінювання), п.п. 47-52.

³³ Там само.

³⁴ ОБСЄ/БДППЛ – Венеціанська комісія "Керівні принципи правового регулювання діяльності політичних партій", параграф 170.

³⁵ ОБСЄ/БДППЛ – Венеціанська комісія "Керівні принципи правового регулювання діяльності політичних партій", параграф 173.

³⁶ Там само.

³⁷ Стаття 1 Рекомендації 2003 (4) Комітету Міністрів Ради Європи.

³⁸ ОБСЄ/БДППЛ – Венеціанська комісія "Керівні принципи правового регулювання діяльності політичних партій", параграф 176.

³⁹ Там само, параграф 178.

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

жінок у політичній діяльності.⁴⁰ Варто розглянути доцільність запровадження в Україні справедливої системи державного фінансування політичних партій та виборчих кампаній на основі об'єктивних критеріїв, наприклад: рівень представництва партії в парламенті чи кількість голосів, набраних нею на попередніх виборах. В ідеалі, такі критерії мають урахувати необхідність забезпечення збалансованої участі жінок і чоловіків у процесах ухвалення політичних рішень.

7. Інші питання

40. Законопроект не вносить змін до ч.11 Статті 43 Закону України «Про вибори Президента України», яка передбачає, що кошти виборчого фонду, не використані кандидатом, висунутим партією, за його письмовою заявою, повертаються на поточний банківський рахунок відповідної партії. Водночас, невикористані кошти кандидата, висунутого шляхом самовисування, перераховуються до Державного бюджету України. Як неодноразово зазначали ОБСЄ/БДПЛ та Венеціанська комісія, така дискримінаційна практика видається не виправданою та безпідставною.⁴¹ Слід переглянути ч.11 Статті 43 Закону України «Про вибори Президента України», встановивши, що кандидати-самовисуванці також мають право клопотати про повернення невикористаних коштів виборчого фонду, внесених ними до цього фонду.

[КІНЕЦЬ ТЕКСТУ]

---

⁴⁰ Рекомендація № Rec(2003) 3 Комітету міністрів державам-членам про збалансовану участь жінок і чоловіків у процесі ухвалення рішень у галузі політики й суспільного життя, наявна на сайті: <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=2229>.

⁴¹ Спільний висновок ОБСЄ/БДПЛ та Венеціанської комісії щодо проекту закону про внесення змін до Законів України "Про вибори народних депутатів України", "Про Центральну виборчу комісію", "Про повторні вибори в Україні" від 17 червня 2013 року, параграф 52, наявний на сайті: <http://www.legislationline.org/documents/id/17963>.

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

Додаток 1: Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації» та Порівняльна таблиця

Проект
Вноситься народними депутатами України
П.О. Порошенком
О.Я.Тягнибоком
В.В. Кличком
А.С.Гриценком
С.В.Соболевим
Ю.Я. Стецем
А.В.Шевченком

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

Верховна Рада України п о с т а н о в л я є:

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Кодексі України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122):

1) статтю 212-15 викласти у такій редакції:

“Стаття 21215. Порушення порядку подання звітності про надходження і використання коштів виборчих фондів та порядку фінансування передвиборної агітації

Неподання проміжних та остаточних фінансових звітів про надходження і використання коштів виборчих фондів у встановлений строк, їх оформлення з порушенням встановлених вимог, включення до проміжних та остаточних фінансових звітів про надходження і використання коштів виборчих фондів неповних або недостовірних відомостей - тягне за собою накладення штрафу на громадян від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Порушення встановленого порядку надання або отримання внесків на здійснення передвиборної агітації - тягне за собою накладення штрафу у двократному розмірі від суми наданого або отриманого внеску.”

2. У Законі України “Про політичні партії в Україні” (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 23, ст. 118):

1) статтю 17 викласти у такій редакції:

“Стаття 17. Фінансова звітність політичної партії

Політичні партії ведуть бухгалтерський облік та звітність у встановленому порядку. Політична партія зобов'язана щорічно до 31 березня року, наступного за вітним, подавати до Міністерства юстиції України у паперовій формі (за підписом керівника

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

партії, засвідченим печаткою партії), а також на електронному носії, звіт партії про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за минулий рік за формою, встановленою Міністерством юстиції України.

Звіт партії про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру в обов'язковому порядку повинен містити інформацію про майно партії та його вартість станом на 31 грудня звітного року, дату здійснення кожного внеску на користь партії, розмір внеску, його цільове призначення, особу, яка здійснила внесок (із зазначенням її найменування, прізвища, імені та по батькові фізичної особи, місця її проживання (адреси житла) або місцезнаходження), дату здійснення кожного платежу з рахунків партії, отримувача, призначення та розмір кожного платежу, суму кожного фінансового зобов'язання та особу, на користь якої фінансове зобов'язання підлягає виконанню, строк виникнення та припинення кожного фінансового зобов'язання.

Звіт партії про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру оприлюднюється у повному обсязі на офіційному веб-сайті Міністерства юстиції України не пізніше ніж на п'ятий день з дня його надходження до Міністерства юстиції України.

Аналіз звіту партії про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру, а також підготовка і затвердження висновку за результатами такого аналізу, здійснюється Міністерством юстиції України у строк, що не перевищує двох місяців з дня надходження відповідного звіту до Міністерства юстиції України. Результати такого аналізу оприлюднюються на офіційному веб-сайті Міністерства юстиції України не пізніше ніж на п'ятий день з дня затвердження висновку за результатами аналізу.

У разі виявлення в ході аналізу фінансових звітів ознак порушення вимог законодавства, Міністерство юстиції України повідомляє відповідні правоохоронні органи для перевірки і реагування згідно із законом.”

3. У Законі України “Про вибори народних депутатів України” (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 10-11, ст. 73):

1) статтю 49 викласти у такій редакції:

“Стаття 49. Розпорядники виборчого фонду

1. Партія із числа кандидатів, включених до виборчого списку цієї партії, або своїх уповноважених осіб у загальнодержавному окрузі, зазначених у частині п'ятій статті 75 цього Закону, призначає не більше двох розпорядників накопичувального рахунку виборчого фонду партії.

Кандидат у депутати в одномандатному окрузі може бути розпорядником поточного рахунку власного виборчого фонду або призначити не більше одного розпорядника поточного рахунку власного виборчого фонду з числа своїх довірених осіб. Розпорядники накопичувального рахунку виборчого фонду партії мають виключне право на використання коштів з накопичувального рахунку виборчого фонду партії, а розпорядник поточного рахунку виборчого фонду кандидата у депутати в одномандатному окрузі має виключне право на використання коштів з поточного рахунку виборчого фонду відповідного кандидата.

2. Партія із числа кандидатів, включених до виборчого списку цієї партії, або своїх уповноважених осіб у відповідному одномандатному окрузі призначає по одному розпоряднику кожного поточного рахунку виборчого фонду партії, який має виключне

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

право на розпоряджання коштами з відповідного поточного рахунку виборчого фонду партії.

3. Розпорядники коштів накопичувального рахунку виборчого фонду партії зобов'язані вести облік надходження та розподілу коштів виборчого фонду між поточними рахунками. Розпорядники поточних рахунків виборчого фонду забезпечують додержання фінансової дисципліни, цільове використання коштів виборчого фонду.

4. Установа банку, в якій відкрито накопичувальний або поточний рахунок виборчого фонду, надає розпорядникові коштів відповідного рахунку потижнево або за його зверненням відомості про розміри та джерела внесків, що надійшли на рахунки виборчого фонду, рух коштів, а також їх залишки на рахунках.

5. Розпорядник коштів поточного рахунку виборчого фонду зобов'язаний вести облік використання коштів відповідного поточного рахунку виборчого фонду.

Розпорядник коштів поточного рахунку виборчого фонду партії зобов'язаний за вісім днів до дня голосування подати розпоряднику коштів накопичувального рахунку виборчого фонду партії проміжний фінансовий звіт про використання коштів відповідного поточного рахунку виборчого фонду за період з дня відкриття накопичувального рахунку виборчого фонду до десятого дня до дня голосування.

Розпорядник коштів поточного рахунку виборчого фонду партії зобов'язаний не пізніше як на сьомий день після дня голосування подати розпоряднику коштів накопичувального рахунку виборчого фонду партії остаточний фінансовий звіт про використання коштів відповідного поточного рахунку виборчого фонду.

6. Розпорядник коштів накопичувального рахунку виборчого фонду партії зобов'язаний за п'ять днів до дня голосування подати до Центральної виборчої комісії проміжний фінансовий звіт про надходження та використання коштів виборчого фонду за період з дня відкриття накопичувального рахунку виборчого фонду до десятого дня до дня голосування (на паперових носіях та в електронному вигляді), який у повному обсязі оприлюднюється на офіційному веб-сайті Центральної виборчої комісії не пізніше дня, наступного за днем його надходження до Центральної виборчої комісії.

Розпорядник коштів накопичувального рахунку виборчого фонду партії зобов'язаний не пізніше як на п'ятнадцятий день після дня голосування подати до Центральної виборчої комісії остаточний фінансовий звіт про надходження та використання коштів виборчого фонду (на паперових носіях та в електронному вигляді), який у повному обсязі оприлюднюється на офіційному веб-сайті Центральної виборчої комісії не пізніше дня, наступного за днем його надходження до Центральної виборчої комісії.

Розпорядник коштів поточного рахунку виборчого фонду кандидата у депутати в одномандатному окрузі зобов'язаний не пізніше ніж за вісім днів до дня голосування подати до окружної виборчої комісії (на паперових носіях та в електронному вигляді) проміжний фінансовий звіт про надходження та використання коштів виборчого фонду за період з дня відкриття поточного рахунку виборчого фонду до десятого дня до дня голосування. У разі прийняття Центральною виборчою комісією рішення про проведення в одномандатному окрузі повторного голосування, розпорядник коштів поточного рахунку виборчого фонду кандидата у депутати в одномандатному окрузі, включеного до виборчого бюлетеня для повторного голосування, зобов'язаний за чотири дні до дня повторного голосування подати до окружної виборчої комісії (на паперових носіях та в електронному вигляді) проміжний фінансовий звіт про

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

надходження та використання коштів виборчого фонду за період з дня прийняття рішення про проведення повторного голосування до п'ятого дня до дня повторного голосування.

Окружна виборча комісія не пізніше як на наступний день після отримання проміжного фінансового звіту про надходження та використання коштів виборчого фонду кандидата у депутати в одномандатному окрузі надсилає його копію (на паперових носіях та в електронному вигляді) Центральній виборчій комісії у встановленому Центральною виборчою комісією порядку. Центральна виборча комісія оприлюднює проміжний фінансовий звіт про надходження та використання коштів виборчого фонду кандидата у депутати в одномандатному окрузі на своєму офіційному веб-сайті невідкладно, але не пізніше ніж за два дні до дня голосування. У разі проведення в одномандатному окрузі повторного голосування, Центральна виборча комісія оприлюднює проміжний фінансовий звіт про надходження та використання коштів виборчого фонду кандидата у депутати в одномандатному окрузі, включеного до виборчого бюлетеня для повторного голосування, на своєму офіційному веб-сайті невідкладно, але не пізніше ніж за два дні до дня повторного голосування.

Розпорядник коштів поточного рахунку виборчого фонду кандидата у депутати в одномандатному окрузі зобов'язаний не пізніше як на сьомий день після дня голосування подати до окружної виборчої комісії остаточний фінансовий звіт про надходження та використання коштів виборчого фонду (на паперових носіях та в електронному вигляді). У разі проведення в одномандатному окрузі повторного голосування, розпорядник коштів поточного рахунку виборчого фонду кандидата у депутати в одномандатному окрузі, включеного до виборчого бюлетеня для повторного голосування, зобов'язаний не пізніше як на сьомий день після дня повторного голосування подати до окружної виборчої комісії остаточний фінансовий звіт про надходження та використання коштів виборчого фонду (на паперових носіях та в електронному вигляді).

Окружна виборча комісія не пізніше як на наступний день після отримання фінансового звіту про надходження та використання коштів виборчого фонду кандидата у депутати в одномандатному окрузі надсилає його копію (на паперових носіях та в електронному вигляді) Центральній виборчій комісії у встановленому Центральною виборчою комісією порядку. Центральна виборча комісія оприлюднює у повному обсязі фінансовий звіт про надходження та використання коштів виборчого фонду кандидата у депутати в одномандатному окрузі на своєму офіційному веб-сайті невідкладно після його отримання, але не пізніше як на вісімнадцятий день після дня голосування. У разі проведення в одномандатному окрузі повторного голосування, Центральна виборча комісія оприлюднює у повному обсязі фінансовий звіт про надходження та використання коштів виборчого фонду кандидата у депутати в одномандатному окрузі, включеного до виборчого бюлетеня для повторного голосування, на своєму офіційному веб-сайті невідкладно після його отримання, але не пізніше як на вісімнадцятий день після дня повторного голосування.

7. Аналіз фінансових звітів, передбачених частиною шостою цієї статті, здійснює виборча комісія, до якої вони подані. Центральна виборча комісія не пізніше як за два дні до дня голосування (дня повторного голосування) оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті аналіз фінансових звітів, передбачених абзацом першим частини шостої цієї статті, та не пізніше як на тридцятий день після дня голосування - аналіз фінансових звітів, передбачених абзацом другим частини шостої цієї статті.

Окружні виборчі комісії не пізніше як за три дні до дня голосування вивіщують на

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

стенді офіційних матеріалів відповідної комісії для загального ознайомлення та надсилають до Центральної виборчої комісії у встановленому нею порядку для оприлюднення на офіційному веб-сайті Центральної виборчої комісії, яке має бути здійснене не пізніше ніж за два дні до дня голосування (дня повторного голосування), аналіз поданих до відповідної комісії фінансових звітів, передбачених абзацом третім частини шостої цієї статті, та не пізніше як на двадцятий день після дня голосування (дня повторного голосування) - аналіз фінансових звітів, передбачених абзацом п'ятим частини шостої цієї статті.

У разі виявлення в ході аналізу фінансових звітів ознак порушення вимог цього Закону Центральна виборча комісія або відповідна окружна виборча комісія повідомляє відповідні правоохоронні органи для перевірки і реагування згідно із законом.

8. У фінансових звітах, передбачених частинами п'ятою та шостою цієї статті, в обов'язковому порядку відображується та підлягає оприлюдненню на офіційному веб-сайті Центральної виборчої комісії інформація про всі надходження на накопичувальний, поточний рахунок (поточні рахунки) виборчого фонду партії, кандидата у депутати в одномандатному виборчому окрузі, здійснені витрати та залишки коштів на відповідних рахунках, у тому числі інформація про дату надходження кожного внеску до виборчого фонду партії, кандидата у депутати в одномандатному виборчому окрузі, його розмір, особу, яка здійснила внесок на відповідний рахунок виборчого фонду (із зазначенням її прізвища, імені, по-батькові такої особи, місця її проживання (адреси житла), назви партії (у випадку здійснення внеску партією, яка висунула кандидата у депутати в одномандатному окрузі), призначення, дату здійснення і суму кожного платежу з відповідного рахунку виборчого фонду, повну назву отримувача кожного платежу та коду отримувача.

9. Форми фінансових звітів, передбачених частинами п'ятою та шостою цієї статті, та порядок проведення їх аналізу встановлюються Центральною виборчою комісією.”;

2) частину другу статті 57 викласти у такій редакції:

“2. У триденний строк після реєстрації кандидата у депутати уся інформація з поданої ним декларації оприлюднюється на офіційному веб-сайті Центральної виборчої комісії за винятком відомостей, віднесених Законом України “Про засади запобігання і протидії корупції” до інформації з обмеженим доступом.”;

3) у частині другій статті 63:

перше речення після слів “є відкритою” доповнити словами “і надається на інформаційний запит”; друге речення після слів “суб'єкт висування” доповнити словами “та автобіографія”.

4. У Законі України “Про вибори Президента України” (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 14, ст. 81):

1) статтю 42 викласти у такій редакції:

“Стаття 42. Розпорядники рахунків виборчого фонду

1. Кандидат на пост Президента України призначає з числа своїх довірених осіб не більше двох розпорядників накопичувального рахунку виборчого фонду, які мають виключне право на розпорядження згідно із законами України коштами, які надходять на накопичувальний рахунок.

Розпорядники накопичувального рахунку виборчого фонду зобов'язані вести облік надходження та розподілу коштів, що надходять на накопичувальний рахунок

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

виборчого фонду, між поточними рахунками.

2. Кандидат на пост Президента України призначає по одному розпоряднику поточного рахунку виборчого фонду у відповідному територіальному окрузі, який має виключне право на розпорядження коштами з відповідного поточного рахунку виборчого фонду. Розпорядники поточних рахунків забезпечують додержання фінансової дисципліни та цільове використання коштів виборчого фонду, ведуть облік використання коштів відповідного поточного рахунку виборчого фонду.

3. Установа банку, в якій відкрито накопичувальний або поточний рахунок виборчого фонду, надає розпорядникові потижнево або за його зверненням відомості про розміри та джерела внесків, що надійшли на рахунки виборчого фонду, рух коштів, а також їх залишки на рахунках.

4. Розпорядник поточного рахунку виборчого фонду зобов'язаний за вісім днів до дня виборів подати розпоряднику накопичувального рахунку виборчого фонду проміжний фінансовий звіт про використання коштів відповідного поточного рахунку виборчого фонду за період з дня відкриття поточного рахунку виборчого фонду до десятого дня до дня виборів. У разі призначення Центральною виборчою комісією повторного голосування, розпорядник поточного рахунку виборчого фонду кандидата на пост Президента України, включеного до виборчого бюлетеня для повторного голосування, зобов'язаний за шість днів до дня повторного голосування подати розпоряднику накопичувального рахунку виборчого фонду проміжний фінансовий звіт про використання коштів відповідного поточного рахунку виборчого фонду за період з дня прийняття рішення про включення кандидата на пост Президента України до виборчого бюлетеня для повторного голосування до сьомого дня до дня повторного голосування.

Розпорядник поточного рахунку виборчого фонду зобов'язаний не пізніше як на сьомий день після дня виборів (у разі включення кандидата на пост Президента України до виборчого бюлетеня для повторного голосування – не пізніше як на сьомий день після дня повторного голосування) подати розпоряднику накопичувального рахунку виборчого фонду партії остаточний фінансовий звіт про використання коштів відповідного поточного рахунку виборчого фонду.

5. Розпорядник коштів накопичувального рахунку виборчого фонду зобов'язаний за п'ять днів до дня виборів подати до Центральної виборчої комісії проміжний фінансовий звіт про надходження та використання коштів виборчого фонду за період з дня відкриття накопичувального рахунку виборчого фонду до десятого дня до дня виборів (на паперових носіях та в електронному вигляді), який у повному обсязі оприлюднюється на офіційному веб-сайті Центральної виборчої комісії не пізніше дня, наступного за днем його надходження до Центральної виборчої комісії. У разі призначення Центральною виборчою комісією повторного голосування, розпорядник коштів накопичувального рахунку виборчого фонду кандидата на пост Президента України, включеного до виборчого бюлетеня для повторного голосування, зобов'язаний за чотири дні до дня повторного голосування подати до Центральної виборчої комісії проміжний фінансовий звіт про надходження та використання коштів виборчого фонду за період з дня прийняття рішення про включення кандидата на пост Президента України до виборчого бюлетеня для повторного голосування до сьомого дня до дня повторного голосування (на паперових носіях та в електронному вигляді), який у повному обсязі оприлюднюється на офіційному веб-сайті Центральної виборчої комісії не пізніше дня, наступного за днем його надходження до Центральної виборчої комісії.

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

Розпорядник коштів накопичувального рахунку виборчого фонду зобов'язаний не пізніше як на п'ятнадцятий день після дня виборів (у разі включення кандидата до виборчого бюлетеня для повторного голосування - не пізніше як на п'ятнадцятий день після дня повторного голосування) подати до Центральної виборчої комісії остаточний фінансовий звіт про надходження та використання коштів виборчого фонду (на паперових носіях та в електронному вигляді), який у повному обсязі оприлюднюється на офіційному веб-сайті Центральної виборчої комісії не пізніше дня, наступного за днем його надходження до Центральної виборчої комісії.

6. Аналіз фінансових звітів, передбачених частиною п'ятою цієї статті, здійснює Центральна виборча комісія. Центральна виборча комісія не пізніше як за два дні до дня голосування (у разі проведення повторного голосування – за два дні до дня повторного голосування) оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті аналіз фінансових звітів, передбачених абзацом першим частини п'ятої цієї статті, та не пізніше як на тридцятий день після дня голосування – аналіз фінансових звітів, передбачених абзацом другим частини п'ятої цієї статті.

У разі виявлення в ході аналізу фінансових звітів ознак порушення вимог цього Закону, Центральна виборча комісія повідомляє відповідні правоохоронні органи для перевірки і реагування відповідно до закону.

7. У фінансових звітах, передбачених частинами четвертою та п'ятою цієї статті, в обов'язковому порядку відображується та підлягає оприлюдненню на офіційному веб-сайті Центральної виборчої комісії інформація про всі надходження на накопичувальний та поточні рахунки виборчого фонду кандидата на пост Президента України, здійснені витрати та залишки коштів на відповідних рахунках, у тому числі інформація про дату надходження кожного внеску до виборчого фонду, його розмір, особу, яка здійснила внесок на відповідний рахунок виборчого фонду (із зазначенням її прізвища, імені, по-батькові, місця її проживання (адреси житла), назви партії (у випадку здійснення внеску партією, яка висунула кандидата на пост Президента України), призначення, дату здійснення і суму кожного платежу з відповідного рахунку виборчого фонду, повну назву отримувача кожного платежу та коду отримувача.

8. Форми фінансових звітів, передбачених частинами четвертою та п'ятою цієї статті, та порядок проведення їх аналізу встановлюються Центральною виборчою комісією.”;

2) у статті 43 частину чотирнадцяту виключити;

3) у частині другій статті 56:

перше речення після слів “є відкритою” доповнити словами “і надається на інформаційний запит”; друге речення після слів “суб'єкта висування” доповнити словами “та автобіографія”.

5. У Законі України “Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів” (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., № 35-36, стор. 1220, ст.491):

1) частину другу статті 43 викласти у такій редакції:

“2. Після реєстрації кандидата у депутати, кандидата на посаду сільського, селищного, міського голови уся інформація з поданої ним декларації, за винятком відомостей, віднесених Законом України “Про засади запобігання і протидії корупції” до інформації з обмеженим доступом, опубліковується в місцевих друкованих засобах масової інформації та в п'ятиденний строк після реєстрації кандидата у депутати оприлюднюється на офіційному веб-сайті Центральної виборчої комісії.”;

2) статтю 63 викласти у такій редакції:

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

“Стаття 63. Розпорядники виборчого фонду місцевої організації партії, кандидатів у депутати, кандидатів на посаду сільського, селищного, міського голови

1. Місцева організація партії, кандидати в депутати від якої зареєстровані в багатомандатних виборчих округах, кандидати у депутати в одномандатному, одномандатному мажоритарному виборчому окрузі, кандидати на посади сільського, селищного, міського голови з числа своїх відповідно уповноважених та довірених осіб визначають розпорядників виборчого фонду, які разом з керівником місцевої організації партії, кандидатом у депутати, кандидатом на посаду сільського, селищного, міського голови несуть відповідальність за використання коштів відповідного виборчого фонду згідно із законами України.

Розпорядниками відповідного виборчого фонду можуть бути:

дві уповноважені особи місцевої організації партії за рішенням керівного органу місцевої організації партії; одна довірена особа кандидата у депутати в одномандатному, одномандатному мажоритарному виборчому окрузі; одна довірена особа кандидата на посаду сільського, селищного, міського голови.

2. Розпорядники коштів виборчого фонду зобов'язані вести облік надходження та використання коштів власного виборчого фонду.

3. Установа банку, в якій відкрито рахунок виборчого фонду, надає розпоряднику виборчого фонду потижнево або за його зверненням відомості про розміри та джерела внесків, що надійшли на рахунок виборчого фонду.

4. Розпорядник виборчого фонду зобов'язаний не пізніше ніж за п'ять днів до дня виборів подати до відповідної територіальної виборчої комісії проміжний фінансовий звіт про надходження та використання коштів виборчого фонду за період з дня відкриття рахунку виборчого фонду до сьомого дня до дня виборів (на паперових носіях та в електронному вигляді). У разі призначення відповідною територіальною виборчою комісією повторного голосування, розпорядник виборчого фонду кандидата у депутати в одномандатному, одномандатному мажоритарному виборчому окрузі, кандидата на посаду сільського, селищного або міського голови, включеного до виборчого бюлетеня для повторного голосування, зобов'язаний не пізніше ніж за п'ять днів до дня повторного голосування подати до відповідної територіальної виборчої комісії проміжний фінансовий звіт про надходження та використання коштів виборчого фонду за період з дня, наступного за днем офіційного опублікування рішення відповідної територіальної виборчої комісії про призначення повторного голосування, до сьомого дня перед днем повторного голосування (на паперових носіях та в електронному вигляді).

5. Розпорядник виборчого фонду зобов'язаний не пізніше як на п'ятий день після дня виборів (у разі включення кандидата у депутати в одномандатному, одномандатному мажоритарному виборчому окрузі, кандидата на посаду сільського, селищного, міського голови до виборчого бюлетеня для повторного голосування - не пізніше як на п'ятий день після дня повторного голосування) подати до відповідної територіальної виборчої комісії остаточний звіт про надходження і використання коштів виборчого фонду.

6. Аналіз проміжних та остаточних фінансових звітів про надходження і використання коштів виборчого фонду здійснює територіальна виборча комісія, яка їх отримала.

У разі виявлення в ході аналізу проміжних, остаточних фінансових звітів ознак

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

порушення вимог цього Закону, територіальна виборча комісія повідомляє відповідні правоохоронні органи для перевірки і реагування відповідно до закону.

7. У проміжних та остаточних фінансових звітах про надходження та використання коштів виборчого фонду в обов'язковому порядку відображується та підлягає оприлюдненню у місцевих друкованих засобах масової інформації, а у випадках, передбачених частиною п'ятнадцятою статті 64 цього Закону, також на офіційному веб-сайті Центральної виборчої комісії, інформація про всі надходження на рахунок виборчого фонду, здійснені витрати та залишки коштів на відповідному рахунку, у тому числі інформація про дату надходження кожного внеску до виборчого фонду, його розмір, особу, яка здійснила внесок на відповідний рахунок виборчого фонду (із зазначенням її прізвища, імені, по-батькові, місця її проживання (адреси житла), назви місцевої організації партії (у випадку здійснення внеску місцевою організацією партії), призначення, дату здійснення і суму кожного платежу з рахунку виборчого фонду, повну назву отримувача кожного платежу та коду отримувача.

8. Форми фінансових звітів, передбачених цією статтею, та порядок проведення їх аналізу встановлюються Центральною виборчою комісією не пізніше як за 40 днів до дня голосування.”;

3) у статті 64:

частину тринадцяту викласти у такій редакції:

“13. Проміжні фінансові звіти про надходження та використання коштів виборчого фонду оприлюднюються територіальною виборчою комісією, яка їх отримала, у місцевих друкованих засобах масової інформації не пізніше ніж за два дні до дня виборів (а у випадку проведення повторного голосування – не пізніше ніж за два дні до дня повторного голосування).”;

доповнити статтю новими частинами чотирнадцятою та п'ятнадцятою такого змісту:

“14. Остаточні фінансові звіти про надходження та використання коштів виборчого фонду оприлюднюються територіальною виборчою комісією, яка їх отримала, у місцевих друкованих засобах масової інформації у п'ятиденний строк з дня надходження таких звітів до територіальної виборчої комісії.

15. Копії звітів, зазначених у частині п'ятій статті 63 цього Закону, отриманих виборчою комісією Автономної Республіки Крим, обласною, районною, міською (міста обласного чи республіканського (в Автономній Республіці Крим) значення) виборчою комісією, не пізніше наступного дня з дня їх отримання відповідною територіальною виборчою комісією надсилаються до Центральної виборчої комісії у встановленому Центральною виборчою комісією порядку для оприлюднення на офіційному веб-сайті Центральної виборчої комісії. Центральна виборча комісія зобов'язана оприлюднити такі звіти у повному обсязі не пізніше ніж на тридцятий день з дня офіційного оприлюднення результатів відповідних місцевих виборів.”.

II. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Політичні партії подають до Міністерства юстиції України звіти про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2014 рік за формою, встановленою Міністерством юстиції України, до 31 березня 2015 року.

3. У разі набрання цим Законом чинності у строк, який унеможливило подання проміжних або остаточних звітів про надходження і використання коштів виборчих

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

фондів кандидатів на пост Президента України, місцевих організацій партій на відповідних місцевих виборах, кандидатів у депутати місцевих рад, кандидатів на посаду сільського, селищного, міського голови у встановлений законом строк, такі звіти подаються у строк, встановлений Центральною виборчою комісією. При цьому проміжні звіти про надходження і використання коштів виборчих фондів кандидатів на пост Президента України, місцевих організацій партій на відповідних місцевих виборах, кандидатів у депутати місцевих рад, кандидатів на посаду сільського, селищного, міського голови подаються та оприлюднюються у встановленому законом порядку не пізніше ніж за два дні до дня відповідних виборів (а у разі призначення повторного голосування – не пізніше ніж за два дні до дня повторного голосування).

4. Міністерство юстиції України встановити форму звіту політичної партії про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за минулий рік у двомісячний строк з дня набрання чинності цим Законом.

5. Центральній виборчій комісії у триденний строк з дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність з цим Законом;

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідність прийняття яких випливає з цього Закону.

**Голова Верховної Ради
України**

—

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

до проекту Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації”

Чинна редакція	Редакція з урахуванням змін
Кодекс України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122)	
<p>Стаття 212-15. Порухення порядку надання фінансової (матеріальної) підтримки для здійснення виборчої кампанії</p> <p>Порухення порядку надання фінансової (матеріальної) підтримки для здійснення виборчої кампанії - тягне за собою накладення штрафу на громадян від п'ятдесяти до сімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб - від сімдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.</p>	<p>Стаття 212-15. Порухення порядку подання звітності про надходження і використання коштів виборчих фондів та порядку фінансування передвиборної агітації</p> <p>Неподання проміжних та остаточних фінансових звітів про надходження і використання коштів виборчих фондів у встановлений строк, їх оформлення з порушенням встановлених вимог, включення до проміжних та остаточних фінансових звітів про надходження і використання коштів виборчих фондів неповних або недостовірних відомостей -</p> <p>тягне за собою накладення штрафу на громадян від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.</p> <p>Порухення встановленого порядку надання або отримання внесків на здійснення передвиборної агітації, тягне за собою накладення штрафу у двократному розмірі від суми наданого або отриманого внеску.</p>
Закон України “Про політичні партії в Україні” (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 23, ст. 118)	
Стаття 17. Фінансова звітність політичної партії	Стаття 17. Фінансова звітність політичної партії

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

Чинна редакція	Редакція з урахуванням змін
<p>Політична партія зобов'язана щорічно опубліковувати в загальнодержавному засобі масової інформації фінансовий звіт про доходи і видатки, а також звіт про майно політичної партії.</p> <p>Політичні партії ведуть бухгалтерську звітність у встановленому порядку.</p>	<p>Політичні партії ведуть бухгалтерський облік та звітність у встановленому порядку.</p> <p>Політична партія зобов'язана щорічно до 31 березня року, наступного за звітним, подавати до Міністерства юстиції України у паперовій формі (за підписом керівника партії, засвідченим печаткою партії), а також на електронному носії, звіт партії про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за минулий рік за формою, встановленою Міністерством юстиції України.</p> <p>Звіт партії про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру в обов'язковому порядку повинен містити інформацію про майно партії та його вартість станом на 31 грудня звітного року, дату здійснення кожного внеску на користь партії, розмір внеску, його цільове призначення, особу, яка здійснила внесок (із зазначенням її найменування, прізвища, імені та по батькові фізичної особи, місця її проживання (адреси житла) або місцезнаходження), дату здійснення кожного платежу з рахунків партії, отримувача, призначення та розмір кожного платежу, суму кожного фінансового зобов'язання та особу, на користь якої фінансове зобов'язання підлягає виконанню, строк виникнення та припинення кожного фінансового зобов'язання.</p> <p>Звіт партії про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру оприлюднюється у повному обсязі на офіційному веб-сайті Міністерства юстиції України не пізніше ніж на п'ятий день з дня його надходження до</p>

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

Чинна редакція	Редакція з урахуванням змін
	<p>Міністерства юстиції України.</p> <p>Аналіз звіту партії про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру, а також підготовка і затвердження висновку за результатами такого аналізу, здійснюється Міністерством юстиції України у строк, що не перевищує двох місяців з дня надходження відповідного звіту до Міністерства юстиції України. Результати такого аналізу оприлюднюються на офіційному веб-сайті Міністерства юстиції України не пізніше ніж на п'ятий день з дня затвердження висновку за результатами аналізу.</p> <p>У разі виявлення в ході аналізу фінансових звітів ознак порушення вимог законодавства, Міністерство юстиції України повідомляє відповідні правоохоронні органи для перевірки і реагування згідно із законом.</p>
<p>Закон України “Про вибори народних депутатів України” (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 10-11, ст. 73)</p>	
<p>Стаття 49. Розпорядники виборчого фонду</p> <p>1. Партія із числа кандидатів, включених до виборчого списку цієї партії, або своїх уповноважених осіб у загальнодержавному окрузі, зазначених у частині п'ятій статті 75 цього Закону, призначає не більше двох розпорядників накопичувального рахунку виборчого фонду партії. Кандидат у депутати в одномандатному окрузі може бути розпорядником поточного рахунку власного виборчого фонду або призначити не більше одного розпорядника поточного рахунку власного виборчого фонду з числа своїх довірених осіб. Розпорядники накопичувального рахунку виборчого фонду партії мають виключне право на використання коштів з накопичувального</p>	<p>Стаття 49. Розпорядники виборчого фонду</p> <p>1. Партія із числа кандидатів, включених до виборчого списку цієї партії, або своїх уповноважених осіб у загальнодержавному окрузі, зазначених у частині п'ятій статті 75 цього Закону, призначає не більше двох розпорядників накопичувального рахунку виборчого фонду партії. Кандидат у депутати в одномандатному окрузі може бути розпорядником поточного рахунку власного виборчого фонду або призначити не більше одного розпорядника поточного рахунку власного виборчого фонду з числа своїх довірених осіб. Розпорядники накопичувального рахунку виборчого фонду партії мають виключне право на використання коштів з накопичувального</p>

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

Чинна редакція	Редакція з урахуванням змін
<p>рахунку виборчого фонду партії, а розпорядник поточного рахунку виборчого фонду кандидата у депутати в одномандатному окрузі має виключне право на використання коштів з поточного рахунку виборчого фонду відповідного кандидата.</p> <p>2. Партія із числа кандидатів, включених до виборчого списку цієї партії, або своїх уповноважених осіб у відповідному одномандатному окрузі призначає по одному розпоряднику кожного поточного рахунку виборчого фонду партії, який має виключне право на розпорядження коштами з відповідного поточного рахунку виборчого фонду партії.</p> <p>3. Розпорядники коштів накопичувального рахунку виборчого фонду партії зобов'язані вести облік надходження та розподілу коштів виборчого фонду між поточними рахунками. Розпорядники поточних рахунків виборчого фонду забезпечують додержання фінансової дисципліни, цільове використання коштів виборчого фонду.</p> <p>4. Установа банку, в якій відкрито накопичувальний або поточний рахунок виборчого фонду, надає розпорядникові коштів відповідного рахунку потижнево або за його зверненням відомості про розміри та джерела внесків, що надійшли на рахунки виборчого фонду, рух коштів, а також їх залишки на рахунках.</p> <p>5. Розпорядник коштів поточного рахунку виборчого фонду зобов'язаний вести облік використання коштів відповідного поточного рахунку виборчого фонду.</p> <p>Розпорядник коштів поточного рахунку виборчого фонду партії зобов'язаний за тридцять днів до дня голосування подати</p>	<p>рахунку виборчого фонду партії, а розпорядник поточного рахунку виборчого фонду кандидата у депутати в одномандатному окрузі має виключне право на використання коштів з поточного рахунку виборчого фонду відповідного кандидата.</p> <p>2. Партія із числа кандидатів, включених до виборчого списку цієї партії, або своїх уповноважених осіб у відповідному одномандатному окрузі призначає по одному розпоряднику кожного поточного рахунку виборчого фонду партії, який має виключне право на розпорядження коштами з відповідного поточного рахунку виборчого фонду партії.</p> <p>3. Розпорядники коштів накопичувального рахунку виборчого фонду партії зобов'язані вести облік надходження та розподілу коштів виборчого фонду між поточними рахунками. Розпорядники поточних рахунків виборчого фонду забезпечують додержання фінансової дисципліни, цільове використання коштів виборчого фонду.</p> <p>4. Установа банку, в якій відкрито накопичувальний або поточний рахунок виборчого фонду, надає розпорядникові коштів відповідного рахунку потижнево або за його зверненням відомості про розміри та джерела внесків, що надійшли на рахунки виборчого фонду, рух коштів, а також їх залишки на рахунках.</p> <p>5. Розпорядник коштів поточного рахунку виборчого фонду зобов'язаний вести облік використання коштів відповідного поточного рахунку виборчого фонду.</p> <p>Розпорядник коштів поточного рахунку виборчого фонду партії зобов'язаний за вісім днів до дня голосування подати</p>

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

Чинна редакція	Редакція з урахуванням змін
<p>розпоряднику коштів накопичувального рахунку виборчого фонду партії проміжний фінансовий звіт про використання коштів відповідного поточного рахунку виборчого фонду за період з дня відкриття накопичувального рахунку виборчого фонду до тридцять другого дня до дня голосування.</p> <p>Розпорядник коштів поточного рахунку виборчого фонду партії зобов'язаний не пізніш як на сьомий день після дня голосування подати розпоряднику коштів накопичувального рахунку виборчого фонду партії остаточний фінансовий звіт про використання коштів відповідного поточного рахунку виборчого фонду.</p> <p>б. Розпорядник коштів накопичувального рахунку виборчого фонду партії зобов'язаний за двадцять днів до дня голосування подати до Центральної виборчої комісії проміжний фінансовий звіт про надходження та використання коштів виборчого фонду за період з дня відкриття накопичувального рахунку виборчого фонду до тридцять другого дня до дня голосування (на паперових носіях та в електронному вигляді), який невідкладно оприлюднюється на офіційному веб-сайті Центральної виборчої комісії.</p> <p>Розпорядник коштів накопичувального рахунку виборчого фонду партії зобов'язаний не пізніш як на п'ятнадцятий день після дня голосування подати до Центральної виборчої комісії остаточний фінансовий звіт про надходження та використання коштів виборчого фонду (на паперових носіях та в електронному вигляді), який невідкладно оприлюднюється на</p>	<p>розпоряднику коштів накопичувального рахунку виборчого фонду партії проміжний фінансовий звіт про використання коштів відповідного поточного рахунку виборчого фонду за період з дня відкриття накопичувального рахунку виборчого фонду до десятого дня до дня голосування.</p> <p>Розпорядник коштів поточного рахунку виборчого фонду партії зобов'язаний не пізніш як на сьомий день після дня голосування подати розпоряднику коштів накопичувального рахунку виборчого фонду партії остаточний фінансовий звіт про використання коштів відповідного поточного рахунку виборчого фонду.</p> <p>б. Розпорядник коштів накопичувального рахунку виборчого фонду партії зобов'язаний за п'ять днів до дня голосування подати до Центральної виборчої комісії проміжний фінансовий звіт про надходження та використання коштів виборчого фонду за період з дня відкриття накопичувального рахунку виборчого фонду до десятого дня до дня голосування (на паперових носіях та в електронному вигляді), який у повному обсязі оприлюднюється на офіційному веб-сайті Центральної виборчої комісії не пізніше дня, наступного за днем його надходження до Центральної виборчої комісії.</p> <p>Розпорядник коштів накопичувального рахунку виборчого фонду партії зобов'язаний не пізніш як на п'ятнадцятий день після дня голосування подати до Центральної виборчої комісії остаточний фінансовий звіт про надходження та використання коштів виборчого фонду (на паперових носіях та в електронному вигляді), який у повному обсязі оприлюднюється на офіційному веб-сайті Центральної</p>

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

Чинна редакція	Редакція з урахуванням змін
<p>офіційному веб-сайті Центральної виборчої комісії.</p> <p>Розпорядник коштів поточного рахунку виборчого фонду кандидата у депутати в одномандатному окрузі зобов'язаний за двадцять днів до дня голосування подати до окружної виборчої комісії проміжний фінансовий звіт про надходження та використання коштів виборчого фонду за період з дня відкриття поточного рахунку виборчого фонду до двадцять другого дня до дня голосування (на паперових носіях та в електронному вигляді).</p> <p>Окружна виборча комісія не пізніше як на наступний день після отримання проміжного фінансового звіту про надходження та використання коштів виборчого фонду кандидата у депутати в одномандатному окрузі надає його копію (на паперових носіях та в електронному вигляді) Центральній виборчій комісії, яка невідкладно оприлюднює його на своєму офіційному веб-сайті.</p>	<p>виборчої комісії не пізніше дня, наступного за днем його надходження до Центральної виборчої комісії.</p> <p>Розпорядник коштів поточного рахунку виборчого фонду кандидата у депутати в одномандатному окрузі зобов'язаний не пізніш ніж за вісім днів до дня голосування подати до окружної виборчої комісії (на паперових носіях та в електронному вигляді) проміжний фінансовий звіт про надходження та використання коштів виборчого фонду за період з дня відкриття поточного рахунку виборчого фонду до десятого дня до дня голосування. У разі прийняття Центральною виборчою комісією рішення про проведення в одномандатному окрузі повторного голосування, розпорядник коштів поточного рахунку виборчого фонду кандидата у депутати в одномандатному окрузі, включеного до виборчого бюлетеня для повторного голосування, зобов'язаний за чотири дні до дня повторного голосування подати до окружної виборчої комісії (на паперових носіях та в електронному вигляді) проміжний фінансовий звіт про надходження та використання коштів виборчого фонду за період з дня прийняття рішення про проведення повторного голосування до п'ятого дня до дня повторного голосування.</p> <p>Окружна виборча комісія не пізніше як на наступний день після отримання проміжного фінансового звіту про надходження та використання коштів виборчого фонду кандидата у депутати в одномандатному окрузі надсилає його копію (на паперових носіях та в електронному вигляді) Центральній виборчій комісії у встановленому Центральною виборчою комісією порядку. Центральна виборча комісія</p>

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

Чинна редакція	Редакція з урахуванням змін
<p>Розпорядник коштів поточного рахунку виборчого фонду кандидата у депутати в одномандатному окрузі зобов'язаний не пізніше як на десятий день після дня голосування подати до окружної виборчої комісії остаточний фінансовий звіт про надходження та використання коштів виборчого фонду (на паперових носіях та в електронному вигляді).</p> <p>Окружна виборча комісія не пізніше як на наступний день після отримання фінансового звіту про надходження та</p>	<p>оприлюднює проміжний фінансовий звіт про надходження та використання коштів виборчого фонду кандидата у депутати в одномандатному окрузі на своєму офіційному веб-сайті невідкладно, але не пізніше ніж за два дні до дня голосування. У разі проведення в одномандатному окрузі повторного голосування, Центральна виборча комісія оприлюднює проміжний фінансовий звіт про надходження та використання коштів виборчого фонду кандидата у депутати в одномандатному окрузі, включеного до виборчого бюлетеня для повторного голосування, на своєму офіційному веб-сайті невідкладно, але не пізніше ніж за два дні до дня повторного голосування.</p> <p>Розпорядник коштів поточного рахунку виборчого фонду кандидата у депутати в одномандатному окрузі зобов'язаний не пізніше як на сьомий день після дня голосування подати до окружної виборчої комісії остаточний фінансовий звіт про надходження та використання коштів виборчого фонду (на паперових носіях та в електронному вигляді). У разі проведення в одномандатному окрузі повторного голосування, розпорядник коштів поточного рахунку виборчого фонду кандидата у депутати в одномандатному окрузі, включеного до виборчого бюлетеня для повторного голосування, зобов'язаний не пізніше як на сьомий день після дня повторного голосування подати до окружної виборчої комісії остаточний фінансовий звіт про надходження та використання коштів виборчого фонду (на паперових носіях та в електронному вигляді).</p> <p>Окружна виборча комісія не пізніше як на наступний день</p>

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

Чинна редакція	Редакція з урахуванням змін
<p>використання коштів виборчого фонду кандидата у депутати у одномандатному окрузі надає його копію (на паперових носіях та в електронному вигляді) Центральній виборчій комісії, яка невідкладно оприлюднює його на своєму офіційному веб-сайті.</p> <p>7. Аналіз фінансових звітів, передбачених частиною шостою цієї статті, здійснює виборча комісія, до якої вони подані.</p> <p>Центральна виборча комісія не пізніше як за п'ять днів до дня голосування оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті аналіз фінансових звітів, передбачених абзацом першим частини шостої цієї статті, та не пізніше як на тридцятий день після дня голосування - аналіз фінансових звітів, передбачених абзацом другим частини шостої цієї статті.</p> <p>Окружні виборчі комісії не пізніше як за п'ять днів до дня голосування вивішують на стенді офіційних матеріалів відповідної комісії для загального ознайомлення та надсилають до Центральної виборчої комісії для невідкладного оприлюднення на її офіційному веб-сайті аналіз поданих до відповідної комісії фінансових звітів, передбачених абзацом третім частини шостої цієї статті, та не пізніше як на двадцятий день після дня голосування - аналіз фінансових звітів, передбачених абзацом п'ятим частини шостої цієї статті.</p> <p>У разі виявлення в ході аналізу фінансових звітів ознак порушення вимог цього Закону Центральна виборча комісія або відповідна окружна виборча комісія повідомляє відповідні правоохоронні органи для перевірки і реагування згідно із законом.</p> <p>8. Форми фінансових звітів, передбачених частинами п'ятою</p>	<p>після отримання фінансового звіту про надходження та використання коштів виборчого фонду кандидата у депутати в одномандатному окрузі надсилає його копію (на паперових носіях та в електронному вигляді) Центральній виборчій комісії у встановленому Центральною виборчою комісією порядку. Центральна виборча комісія оприлюднює у повному обсязі фінансовий звіт про надходження та використання коштів виборчого фонду кандидата у депутати в одномандатному окрузі на своєму офіційному веб-сайті невідкладно після його отримання, але не пізніше як на вісімнадцятий день після дня голосування. У разі проведення в одномандатному окрузі повторного голосування, Центральна виборча комісія оприлюднює у повному обсязі фінансовий звіт про надходження та використання коштів виборчого фонду кандидата у депутати в одномандатному окрузі, включеного до виборчого бюлетеня для повторного голосування, на своєму офіційному веб-сайті невідкладно після його отримання, але не пізніше як на вісімнадцятий день після дня повторного голосування.</p> <p>7. Аналіз фінансових звітів, передбачених частиною шостою цієї статті, здійснює виборча комісія, до якої вони подані.</p> <p>Центральна виборча комісія не пізніше як за два дні до дня голосування (дня повторного голосування) оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті аналіз фінансових звітів, передбачених абзацом першим частини шостої цієї статті, та не пізніше як на тридцятий день після дня голосування - аналіз фінансових звітів, передбачених абзацом другим частини шостої</p>

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

Чинна редакція	Редакція з урахуванням змін
<p>та шостою цієї статті, та порядок проведення їх аналізу встановлюються Центральною виборчою комісією.</p>	<p>цієї статті.</p> <p>Окружні виборчі комісії не пізніше як за три дні до дня голосування вивішують на стенді офіційних матеріалів відповідної комісії для загального ознайомлення та надсилають до Центральної виборчої комісії у встановленому нею порядку для оприлюднення на офіційному веб-сайті Центральної виборчої комісії, яке має бути здійснене не пізніше ніж за два дні до дня голосування (дня повторного голосування), аналіз поданих до відповідної комісії фінансових звітів, передбачених абзацом третім частини шостої цієї статті, та не пізніше як на двадцятий день після дня голосування (дня повторного голосування) - аналіз фінансових звітів, передбачених абзацом п'ятим частини шостої цієї статті.</p> <p>У разі виявлення в ході аналізу фінансових звітів ознак порушення вимог цього Закону Центральна виборча комісія або відповідна окружна виборча комісія повідомляє відповідні правоохоронні органи для перевірки і реагування згідно із законом.</p> <p>8. У фінансових звітах, передбачених частинами п'ятою та шостою цієї статті, в обов'язковому порядку відображується та підлягає оприлюдненню на офіційному веб-сайті Центральної виборчої комісії інформація про всі надходження на накопичувальний, поточний рахунок (поточні рахунки) виборчого фонду партії, кандидата у депутати в одномандатному виборчому окрузі, здійснені витрати та залишки коштів на відповідних рахунках, у тому числі інформація про дату надходження кожного внеску до виборчого фонду партії, кандидата у депутати в</p>

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

Чинна редакція	Редакція з урахуванням змін
	<p>одномандатному виборчому округу, його розмір, особу, яка здійснила внесок на відповідний рахунок виборчого фонду (із зазначенням її прізвища, імені, по-батькові такої особи, місця її проживання (адреси житла), назви партії (у випадку здійснення внеску партією, яка висунула кандидата у депутати в одномандатному округу), призначення, дату здійснення і суму кожного платежу з відповідного рахунку виборчого фонду, повну назву отримувача кожного платежу та коду отримувача.</p> <p>9. Форми фінансових звітів, передбачених частинами п'ятою та шостою цієї статті, та порядок проведення їх аналізу встановлюються Центральною виборчою комісією.</p>
<p>Стаття 57. Декларування майнового стану, доходів, витрат і зобов'язань фінансового характеру кандидатом у депутати</p> <p>1. Декларація про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за рік, що передує року початку виборчого процесу, подається кандидатом у депутати за формою, що визначена Законом України "Про засади запобігання і протидії корупції".</p> <p>2. Після реєстрації кандидата у депутати інформація з поданої ним декларації оприлюднюється на офіційному веб-сайті Центральної виборчої комісії за винятком інформації, що є конфіденційною.</p> <p>3. Помилки і неточності, виявлені в поданій декларації, підлягають виправленню і не є підставою для відмови в реєстрації кандидата в депутати.</p>	<p>Стаття 57. Декларування майнового стану, доходів, витрат і зобов'язань фінансового характеру кандидатом у депутати</p> <p>1. Декларація про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за рік, що передує року початку виборчого процесу, подається кандидатом у депутати за формою, що визначена Законом України "Про засади запобігання і протидії корупції".</p> <p>2. У триденний строк після реєстрації кандидата у депутати уся інформація з поданої ним декларації оприлюднюється на офіційному веб-сайті Центральної виборчої комісії за винятком відомостей, віднесених Законом України "Про засади запобігання і протидії корупції" до інформації з обмеженим доступом.</p> <p>3. Помилки і неточності, виявлені в поданій декларації, підлягають виправленню і не є підставою для відмови в</p>

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

Чинна редакція	Редакція з урахуванням змін
	реєстрації кандидата в депутати.
<p>Стаття 63. Основні засади інформаційного забезпечення виборів</p> <p>1. Виборцям забезпечується можливість доступу до різнобічної, об'єктивної та неупередженої інформації, потрібної для здійснення усвідомленого, поінформованого, вільного вибору.</p> <p>2. Інформація, що міститься у документах, поданих до Центральної виборчої комісії для реєстрації кандидатів, є відкритою. На офіційному веб-сайті Центральної виборчої комісії оприлюднюються відомості про прізвище, власне ім'я (всі власні імена) та по батькові (за наявності), число, місяць, рік і місце народження, громадянство із зазначенням часу проживання на території України, відомості про посаду (заняття), місце роботи, партійність, місце проживання, наявність чи відсутність судимості, суб'єкт висування кожного кандидата у депутати.</p> <p>...</p>	<p>Стаття 63. Основні засади інформаційного забезпечення виборів</p> <p>1. Виборцям забезпечується можливість доступу до різнобічної, об'єктивної та неупередженої інформації, потрібної для здійснення усвідомленого, поінформованого, вільного вибору.</p> <p>2. Інформація, що міститься у документах, поданих до Центральної виборчої комісії для реєстрації кандидатів, є відкритою і надається на інформаційний запит. На офіційному веб-сайті Центральної виборчої комісії оприлюднюються відомості про прізвище, власне ім'я (всі власні імена) та по батькові (за наявності), число, місяць, рік і місце народження, громадянство із зазначенням часу проживання на території України, відомості про посаду (заняття), місце роботи, партійність, місце проживання, наявність чи відсутність судимості, суб'єкт висування та автобіографія кожного кандидата у депутати.</p> <p>...</p>
Закон України “Про вибори Президента України” (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 14, ст. 81)	
<p>Стаття 42. Розпорядники рахунків виборчого фонду</p> <p>1. Кандидат на пост Президента України призначає з числа своїх довірених осіб не більше двох розпорядників накопичувального рахунку виборчого фонду, які мають</p>	<p>Стаття 42. Розпорядники рахунків виборчого фонду</p> <p>1. Кандидат на пост Президента України призначає з числа своїх довірених осіб не більше двох розпорядників накопичувального рахунку виборчого фонду, які мають</p>

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

Чинна редакція	Редакція з урахуванням змін
<p>виключне право на розпорядження згідно із законами України коштами, які надходять на накопичувальний рахунок. Розпорядники накопичувального рахунку виборчого фонду зобов'язані вести облік надходження та розподілу коштів, що надходять на накопичувальний рахунок виборчого фонду, між поточними рахунками.</p> <p>2. Кандидат на пост Президента України призначає по одному розпоряднику поточного рахунку виборчого фонду у відповідному територіальному окрузі, який має виключне право на розпорядження коштами з відповідного поточного рахунку виборчого фонду. Розпорядники поточних рахунків забезпечують додержання фінансової дисципліни та цільове використання коштів виборчого фонду, ведуть облік використання коштів відповідного поточного рахунку виборчого фонду.</p> <p>3. Установа банку, в якій відкрито накопичувальний або поточний рахунок виборчого фонду, надає розпорядникові потижнево або за його зверненням відомості про розміри та джерела внесків, що надійшли на рахунки виборчого фонду, рух коштів, а також їх залишки на рахунках.</p> <p>4. Розпорядник поточного рахунку виборчого фонду зобов'язаний не пізніше як на сьомий день після дня виборів (дня повторного голосування) подати розпоряднику накопичувального рахунку виборчого фонду фінансовий звіт про використання коштів відповідного поточного рахунку виборчого фонду.</p> <p>5. Розпорядник коштів накопичувального рахунку виборчого фонду не пізніше як на п'ятнадцятий день після дня</p>	<p>виключне право на розпорядження згідно із законами України коштами, які надходять на накопичувальний рахунок. Розпорядники накопичувального рахунку виборчого фонду зобов'язані вести облік надходження та розподілу коштів, що надходять на накопичувальний рахунок виборчого фонду, між поточними рахунками.</p> <p>2. Кандидат на пост Президента України призначає по одному розпоряднику поточного рахунку виборчого фонду у відповідному територіальному окрузі, який має виключне право на розпорядження коштами з відповідного поточного рахунку виборчого фонду. Розпорядники поточних рахунків забезпечують додержання фінансової дисципліни та цільове використання коштів виборчого фонду, ведуть облік використання коштів відповідного поточного рахунку виборчого фонду.</p> <p>3. Установа банку, в якій відкрито накопичувальний або поточний рахунок виборчого фонду, надає розпорядникові потижнево або за його зверненням відомості про розміри та джерела внесків, що надійшли на рахунки виборчого фонду, рух коштів, а також їх залишки на рахунках.</p> <p>4. Розпорядник поточного рахунку виборчого фонду зобов'язаний за вісім днів до дня виборів подати розпоряднику накопичувального рахунку виборчого фонду проміжний фінансовий звіт про використання коштів відповідного поточного рахунку виборчого фонду за період з дня відкриття поточного рахунку виборчого фонду до десятого дня до дня виборів. У разі призначення Центральною виборчою комісією повторного голосування,</p>

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

Чинна редакція	Редакція з урахуванням змін
<p>виборів (у разі включення кандидата до виборчого бюлетеня для повторного голосування - не пізніш як на п'ятнадцятий день після дня повторного голосування) подає до Центральної виборчої комісії фінансовий звіт (на паперових носіях та в електронному вигляді) про надходження та використання коштів виборчого фонду.</p> <p>6. Форма фінансового звіту встановлюється Центральною виборчою комісією не пізніш як за вісімдесят днів до дня виборів.</p> <p>7. Аналіз фінансових звітів здійснює Центральна виборча комісія. У разі виявлення в ході аналізу фінансових звітів ознак порушення вимог цього Закону Центральна виборча комісія повідомляє відповідні правоохоронні органи для перевірки і реагування відповідно до закону.</p>	<p>розпорядник поточного рахунку виборчого фонду кандидата на пост Президента України, включеного до виборчого бюлетеня для повторного голосування, зобов'язаний за шість днів до дня повторного голосування подати розпоряднику накопичувального рахунку виборчого фонду проміжний фінансовий звіт про використання коштів відповідного поточного рахунку виборчого фонду за період з дня прийняття рішення про включення кандидата на пост Президента України до виборчого бюлетеня для повторного голосування до сьомого дня до дня повторного голосування.</p> <p>Розпорядник поточного рахунку виборчого фонду зобов'язаний не пізніш як на сьомий день після дня виборів (у разі включення кандидата на пост Президента України до виборчого бюлетеня для повторного голосування – не пізніш як на сьомий день після дня повторного голосування) подати розпоряднику накопичувального рахунку виборчого фонду партії остаточний фінансовий звіт про використання коштів відповідного поточного рахунку виборчого фонду.</p> <p>5. Розпорядник коштів накопичувального рахунку виборчого фонду зобов'язаний за п'ять днів до дня виборів подати до Центральної виборчої комісії проміжний фінансовий звіт про надходження та використання коштів виборчого фонду за період з дня відкриття накопичувального рахунку виборчого фонду до десятого дня до дня виборів (на паперових носіях та в електронному вигляді), який у повному обсязі оприлюднюється на офіційному веб-сайті Центральної виборчої комісії не пізніше дня, наступного за днем його надходження до Центральної виборчої комісії. У разі</p>

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

Чинна редакція	Редакція з урахуванням змін
	<p>призначення Центральною виборчою комісією повторного голосування, розпорядник коштів накопичувального рахунку виборчого фонду кандидата на пост Президента України, включеного до виборчого бюлетеня для повторного голосування, зобов'язаний за чотири дні до дня повторного голосування подати до Центральної виборчої комісії проміжний фінансовий звіт про надходження та використання коштів виборчого фонду за період з дня прийняття рішення про включення кандидата на пост Президента України до виборчого бюлетеня для повторного голосування до сьомого дня до дня повторного голосування (на паперових носіях та в електронному вигляді), який у повному обсязі оприлюднюється на офіційному веб-сайті Центральної виборчої комісії не пізніше дня, наступного за днем його надходження до Центральної виборчої комісії.</p> <p>Розпорядник коштів накопичувального рахунку виборчого фонду зобов'язаний не пізніш як на п'ятнадцятий день після дня виборів (у разі включення кандидата до виборчого бюлетеня для повторного голосування - не пізніш як на п'ятнадцятий день після дня повторного голосування) подати до Центральної виборчої комісії остаточний фінансовий звіт про надходження та використання коштів виборчого фонду (на паперових носіях та в електронному вигляді), який у повному обсязі оприлюднюється на офіційному веб-сайті Центральної виборчої комісії не пізніше дня, наступного за днем його надходження до Центральної виборчої комісії.</p> <p>6. Аналіз фінансових звітів, передбачених частиною</p>

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

Чинна редакція	Редакція з урахуванням змін
	<p>п'ятою цієї статті, здійснює Центральна виборча комісія.</p> <p>Центральна виборча комісія не пізніше як за два дні до дня голосування (у разі проведення повторного голосування – за два дні до дня повторного голосування) оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті аналіз фінансових звітів, передбачених абзацом першим частини п'ятої цієї статті, та не пізніше як на тридцятий день після дня голосування - аналіз фінансових звітів, передбачених абзацом другим частини п'ятої цієї статті.</p> <p>У разі виявлення в ході аналізу фінансових звітів ознак порушення вимог цього Закону, Центральна виборча комісія повідомляє відповідні правоохоронні органи для перевірки і реагування відповідно до закону.</p> <p>7. У фінансових звітах, передбачених частинами четвертою та п'ятою цієї статті, в обов'язковому порядку відображується та підлягає оприлюдненню на офіційному веб-сайті Центральної виборчої комісії інформація про всі надходження на накопичувальний та поточні рахунки виборчого фонду кандидата на пост Президента України, здійснені витрати та залишки коштів на відповідних рахунках, у тому числі інформація про дату надходження кожного внеску до виборчого фонду, його розмір, особу, яка здійснила внесок на відповідний рахунок виборчого фонду (із зазначенням її прізвища, імені, по-батькові, місця її проживання (адреси житла), назви партії (у випадку здійснення внеску партією, яка висунула кандидата на пост Президента України), призначення, дату здійснення і суму кожного платежу з відповідного рахунку виборчого фонду,</p>

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

Чинна редакція	Редакція з урахуванням змін
	<p>повну назву отримувача кожного платежу та коду отримувача.</p> <p>8. Форми фінансових звітів, передбачених частинами четвертою та п'ятою цієї статті, та порядок проведення їх аналізу встановлюються Центральною виборчою комісією.</p>
<p>Стаття 43. Порядок формування виборчого фонду та використання його коштів</p> <p>1. Виборчий фонд кандидата на пост Президента України формується за рахунок його власних коштів, коштів партії, яка висунула кандидата, а також добровільних внесків фізичних осіб.</p> <p>3. Добровільний внесок фізичної особи до виборчого фонду одного кандидата на пост Президента України не може перевищувати чотирьохсот мінімальних розмірів заробітної плати. Не підлягають обмеженням за сумою і кількістю перерахувань власні кошти кандидата на пост Президента України, а також власні кошти партії, яка висунула кандидата, що перераховуються на накопичувальний рахунок.</p> <p>Інші обмеження, у тому числі фінансового та банківського законодавства, ніж встановлені цією статтею, до формування виборчого фонду кандидата на пост Президента України не застосовуються.</p> <p>4. Забороняється робити добровільні внески до виборчого фонду:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) іноземцям та особам без громадянства; 2) анонімним жертводавцям (без зазначення в платіжному документі відомостей, передбачених частиною п'ятою цієї 	<p>Стаття 43. Порядок формування виборчого фонду та використання його коштів</p> <p>1. Виборчий фонд кандидата на пост Президента України формується за рахунок його власних коштів, коштів партії, яка висунула кандидата, а також добровільних внесків фізичних осіб.</p> <p>3. Добровільний внесок фізичної особи до виборчого фонду одного кандидата на пост Президента України не може перевищувати чотирьохсот мінімальних розмірів заробітної плати. Не підлягають обмеженням за сумою і кількістю перерахувань власні кошти кандидата на пост Президента України, а також власні кошти партії, яка висунула кандидата, що перераховуються на накопичувальний рахунок.</p> <p>Інші обмеження, у тому числі фінансового та банківського законодавства, ніж встановлені цією статтею, до формування виборчого фонду кандидата на пост Президента України не застосовуються.</p> <p>4. Забороняється робити добровільні внески до виборчого фонду:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) іноземцям та особам без громадянства; 2) анонімним жертводавцям (без зазначення в платіжному документі відомостей, передбачених частиною п'ятою цієї

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

Чинна редакція	Редакція з урахуванням змін
<p>статті).</p> <p>5. Добровільний внесок фізичної особи до виборчого фонду приймається установою банку або відділенням зв'язку за умови подання нею одного з документів, зазначених у частині другій статті 2 цього Закону. У платіжному документі при цьому обов'язково зазначаються прізвище, ім'я, по батькові, дата народження та адреса місця постійного проживання особи.</p> <p>6. Добровільний внесок перераховується установою банку або переказується відділенням зв'язку на накопичувальний рахунок виборчого фонду не пізніше наступного робочого дня з дня отримання відповідного платіжного документа. Загальний строк безготівкового перерахування внеску на рахунок виборчого фонду не повинен перевищувати двох банківських днів.</p> <p>7. Розпорядник накопичувального рахунку виборчого фонду має право відмовитися від внеску фізичної особи, про що він подає відповідну заяву та платіжний документ до установи банку, в якій відкрито накопичувальний рахунок виборчого фонду. Цей внесок повертається фізичній особі за рахунок внеску, а в разі неможливості такого повернення зараховується до Державного бюджету України.</p> <p>8. У разі надходження добровільного внеску фізичної особи, який перевищує розмір, встановлений частиною третьою цієї статті, сума, що перевищує встановлений розмір внеску, на підставі відповідної заяви та платіжного документа, поданих розпорядником накопичувального рахунку виборчого фонду, повертається фізичній особі установою банку, в якій відкрито рахунок виборчого фонду, за рахунок цих коштів, а в разі</p>	<p>статті).</p> <p>5. Добровільний внесок фізичної особи до виборчого фонду приймається установою банку або відділенням зв'язку за умови подання нею одного з документів, зазначених у частині другій статті 2 цього Закону. У платіжному документі при цьому обов'язково зазначаються прізвище, ім'я, по батькові, дата народження та адреса місця постійного проживання особи.</p> <p>6. Добровільний внесок перераховується установою банку або переказується відділенням зв'язку на накопичувальний рахунок виборчого фонду не пізніше наступного робочого дня з дня отримання відповідного платіжного документа. Загальний строк безготівкового перерахування внеску на рахунок виборчого фонду не повинен перевищувати двох банківських днів.</p> <p>7. Розпорядник накопичувального рахунку виборчого фонду має право відмовитися від внеску фізичної особи, про що він подає відповідну заяву та платіжний документ до установи банку, в якій відкрито накопичувальний рахунок виборчого фонду. Цей внесок повертається фізичній особі за рахунок внеску, а в разі неможливості такого повернення зараховується до Державного бюджету України.</p> <p>8. У разі надходження добровільного внеску фізичної особи, який перевищує розмір, встановлений частиною третьою цієї статті, сума, що перевищує встановлений розмір внеску, на підставі відповідної заяви та платіжного документа, поданих розпорядником накопичувального рахунку виборчого фонду, повертається фізичній особі установою банку, в якій відкрито рахунок виборчого фонду, за рахунок цих коштів, а в разі</p>

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

Чинна редакція	Редакція з урахуванням змін
<p>неможливості такого повернення перераховується до Державного бюджету України.</p> <p>9. Розпорядник накопичувального рахунку виборчого фонду зобов'язаний відмовитися від внеску фізичної особи, яка відповідно до цього Закону не має права робити такого внеску, якщо розпоряднику про це відомо. На підставі заяви розпорядника накопичувального рахунку про відмову від внеску з цієї причини установа банку, в якій відкрито рахунок виборчого фонду, перераховує такий внесок до Державного бюджету України. Якщо розпоряднику накопичувального рахунку стало відомо про те, що фізична особа, яка зробила внесок, не мала на це права, він зобов'язаний протягом трьох днів від дня, коли йому стало про це відомо, відмовитися від цього внеску, перерахувавши відповідні кошти до Державного бюджету України.</p> <p>10. Контроль за надходженням, обліком і використанням коштів виборчих фондів вибірково здійснюється Центральною виборчою комісією та установою банку, в якій відкрито рахунок виборчого фонду, відповідно до порядку, встановленого Центральною виборчою комісією спільно з Національним банком України та центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері надання послуг поштового зв'язку, не пізніше як за вісімдесят три дні до дня голосування. Установа банку, в якій відкрито рахунок виборчого фонду, надає відповідній виборчій комісії інформацію про надходження та використання коштів виборчого фонду.</p> <p>11. Кошти виборчого фонду, не використані кандидатом на</p>	<p>неможливості такого повернення перераховується до Державного бюджету України.</p> <p>9. Розпорядник накопичувального рахунку виборчого фонду зобов'язаний відмовитися від внеску фізичної особи, яка відповідно до цього Закону не має права робити такого внеску, якщо розпоряднику про це відомо. На підставі заяви розпорядника накопичувального рахунку про відмову від внеску з цієї причини установа банку, в якій відкрито рахунок виборчого фонду, перераховує такий внесок до Державного бюджету України. Якщо розпоряднику накопичувального рахунку стало відомо про те, що фізична особа, яка зробила внесок, не мала на це права, він зобов'язаний протягом трьох днів від дня, коли йому стало про це відомо, відмовитися від цього внеску, перерахувавши відповідні кошти до Державного бюджету України.</p> <p>10. Контроль за надходженням, обліком і використанням коштів виборчих фондів вибірково здійснюється Центральною виборчою комісією та установою банку, в якій відкрито рахунок виборчого фонду, відповідно до порядку, встановленого Центральною виборчою комісією спільно з Національним банком України та центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері надання послуг поштового зв'язку, не пізніше як за вісімдесят три дні до дня голосування. Установа банку, в якій відкрито рахунок виборчого фонду, надає відповідній виборчій комісії інформацію про надходження та використання коштів виборчого фонду.</p> <p>11. Кошти виборчого фонду, не використані кандидатом на</p>

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

Чинна редакція	Редакція з урахуванням змін
<p>пост Президента України, висунутим партією, за його письмовою заявою, яка засвідчується у встановленому законом порядку і подається не пізніш як на десятий день після офіційного оголошення підсумків голосування, у п'ятиденний строк з дня надходження такої заяви перераховуються на поточний банківський рахунок відповідної партії. У разі неподання у цей строк кандидатом такої заяви невикористані кошти виборчого фонду перераховуються установою банку у безспірному порядку до Державного бюджету України на п'ятнадцятий день з дня офіційного оголошення Центральною виборчою комісією результатів виборів або (для кандидатів, не включених до виборчого бюлетеня для повторного голосування) опублікування рішення про призначення повторних виборів. Кошти виборчого фонду, не використані кандидатом на пост Президента України, висунутим шляхом самовисування, не пізніш як на десятий день після офіційного оголошення підсумків голосування перераховуються до Державного бюджету України.</p> <p>12. У разі скасування рішення про реєстрацію кандидата на пост Президента України залишки коштів його виборчого фонду не раніше ніж на десятий день з дня оголошення відповідного рішення у безспірному порядку перераховуються до Державного бюджету України.</p> <p>13. Внесок, що надійшов до виборчого фонду після дня виборів (у разі включення кандидата до виборчого бюлетеня для повторного голосування - після дня повторного голосування), повертається установою банку відповідній фізичній особі за рахунок внеску, а в разі неможливості такого повернення</p>	<p>пост Президента України, висунутим партією, за його письмовою заявою, яка засвідчується у встановленому законом порядку і подається не пізніш як на десятий день після офіційного оголошення підсумків голосування, у п'ятиденний строк з дня надходження такої заяви перераховуються на поточний банківський рахунок відповідної партії. У разі неподання у цей строк кандидатом такої заяви невикористані кошти виборчого фонду перераховуються установою банку у безспірному порядку до Державного бюджету України на п'ятнадцятий день з дня офіційного оголошення Центральною виборчою комісією результатів виборів або (для кандидатів, не включених до виборчого бюлетеня для повторного голосування) опублікування рішення про призначення повторних виборів. Кошти виборчого фонду, не використані кандидатом на пост Президента України, висунутим шляхом самовисування, не пізніш як на десятий день після офіційного оголошення підсумків голосування перераховуються до Державного бюджету України.</p> <p>12. У разі скасування рішення про реєстрацію кандидата на пост Президента України залишки коштів його виборчого фонду не раніше ніж на десятий день з дня оголошення відповідного рішення у безспірному порядку перераховуються до Державного бюджету України.</p> <p>13. Внесок, що надійшов до виборчого фонду після дня виборів (у разі включення кандидата до виборчого бюлетеня для повторного голосування - після дня повторного голосування), повертається установою банку відповідній фізичній особі за рахунок внеску, а в разі неможливості такого повернення</p>

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

Чинна редакція	Редакція з урахуванням змін
<p>перераховується до Державного бюджету України.</p> <p><u>14. Дані про розміри виборчих фондів кандидатів на пост Президента України та фінансові звіти про використання їх коштів публікуються Центральною виборчою комісією у газетах "Голос України" та "Урядовий кур'єр", а також розміщуються на офіційному веб-сайті Центральної виборчої комісії не пізніше як на вісімнадцятий день після дня виборів.</u></p>	<p>перераховується до Державного бюджету України.</p> <p>Виключити</p>
<p>Стаття 56¹. Основні засади інформаційного забезпечення виборів</p> <p>1. Виборцям забезпечується можливість доступу до різнобічної, об'єктивної та неупередженої інформації, потрібної для здійснення усвідомленого, поінформованого, вільного вибору.</p> <p>2. Інформація, що міститься у документах, поданих до Центральної виборчої комісії для реєстрації кандидатів на пост Президента України, є відкритою. На офіційному веб-сайті Центральної виборчої комісії оприлюднюються відомості про прізвище, власне ім'я (всі власні імена) та по батькові (за наявності), число, місяць, рік і місце народження, громадянство із зазначенням часу проживання на території України, відомості про посаду (заняття), місце роботи, партійність, місце проживання, суб'єкта висування кожного кандидата на пост Президента України.</p> <p>3. Виборчі комісії, засоби масової інформації та інформаційні агентства, органи державної влади, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого</p>	<p>Стаття 56¹. Основні засади інформаційного забезпечення виборів</p> <p>1. Виборцям забезпечується можливість доступу до різнобічної, об'єктивної та неупередженої інформації, потрібної для здійснення усвідомленого, поінформованого, вільного вибору.</p> <p>2. Інформація, що міститься у документах, поданих до Центральної виборчої комісії для реєстрації кандидатів на пост Президента України, є відкритою і надається на інформаційний запит. На офіційному веб-сайті Центральної виборчої комісії оприлюднюються відомості про прізвище, власне ім'я (всі власні імена) та по батькові (за наявності), число, місяць, рік і місце народження, громадянство із зазначенням часу проживання на території України, відомості про посаду (заняття), місце роботи, партійність, місце проживання, суб'єкта висування та автобіографія кожного кандидата на пост Президента України.</p> <p>3. Виборчі комісії, засоби масової інформації та інформаційні агентства, органи державної влади, органи</p>

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

Чинна редакція	Редакція з урахуванням змін
самоврядування, їх посадові особи, об'єднання громадян та інші особи при поширенні інформації про вибори, яка не є передвиборною агітацією відповідно до статті 58 цього Закону, зобов'язані дотримуватися об'єктивності, неупередженості, збалансованості, достовірності, повноти і точності інформації.	влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування, їх посадові особи, об'єднання громадян та інші особи при поширенні інформації про вибори, яка не є передвиборною агітацією відповідно до статті 58 цього Закону, зобов'язані дотримуватися об'єктивності, неупередженості, збалансованості, достовірності, повноти і точності інформації.
Закон України “Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів” (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., № 35-36, стор. 1220, ст.491)	
<p>Стаття 43. Декларування майнового стану, доходів, витрат і зобов'язань фінансового характеру кандидатами у депутати та кандидатами на посаду сільського, селищного, міського голови</p> <p>1. Декларація про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за рік, що передує року початку виборчого процесу, подається кандидатом у депутати, кандидатом на посаду сільського, селищного, міського голови за формою, встановленою Законом України "Про засади запобігання і протидії корупції".</p> <p>2. Після реєстрації кандидата у депутати, кандидата на посаду сільського, селищного, міського голови інформація з поданої ним декларації, за винятком інформації, що є конфіденційною, опубліковується в місцевих друкованих засобах масової інформації або оприлюднюється в інший спосіб.</p> <p>3. Помилки і неточності, виявлені в декларації, не є</p>	<p>Стаття 43. Декларування майнового стану, доходів, витрат і зобов'язань фінансового характеру кандидатами у депутати та кандидатами на посаду сільського, селищного, міського голови</p> <p>1. Декларація про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за рік, що передує року початку виборчого процесу, подається кандидатом у депутати, кандидатом на посаду сільського, селищного, міського голови за формою, встановленою Законом України "Про засади запобігання і протидії корупції".</p> <p>2. Після реєстрації кандидата у депутати, кандидата на посаду сільського, селищного, міського голови уся інформація з поданої ним декларації, за винятком відомостей, віднесених Законом України “Про засади запобігання і протидії корупції” до інформації з обмеженим доступом, опубліковується в місцевих друкованих засобах масової інформації та в п'ятиденний</p>

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

Чинна редакція	Редакція з урахуванням змін
<p>підставою для відмови в реєстрації чи скасування реєстрації кандидата в депутати, кандидата на посаду сільського, селищного, міського голови та підлягають виправленню.</p>	<p>строк після реєстрації кандидата у депутати оприлюднюється на офіційному веб-сайті Центральної виборчої комісії.</p> <p>3. Помилки і неточності, виявлені в декларації, не є підставою для відмови в реєстрації чи скасування реєстрації кандидата в депутати, кандидата на посаду сільського, селищного, міського голови та підлягають виправленню.</p>
<p>Стаття 63. Розпорядники виборчого фонду місцевої організації партії, кандидатів у депутати, кандидатів на посаду сільського, селищного, міського голови</p> <p>1. Місцева організація партії, кандидати в депутати від якої зареєстровані в багатомандатних виборчих округах, кандидати у депутати в одномандатному, одномандатному мажоритарному виборчому окрузі, кандидати на посади сільського, селищного, міського голови з числа своїх відповідно уповноважених та довірених осіб визначають розпорядників виборчого фонду, які разом з керівником місцевої організації партії, кандидатом у депутати, кандидатом на посаду сільського, селищного, міського голови несуть відповідальність за використання коштів відповідного виборчого фонду згідно із законами України.</p> <p>Розпорядниками відповідного виборчого фонду можуть бути:</p> <p>дві уповноважені особи місцевої організації партії за рішенням керівного органу місцевої організації партії;</p> <p>одна довірена особа кандидата у депутати в одномандатному, одномандатному мажоритарному виборчому</p>	<p>Стаття 63. Розпорядники виборчого фонду місцевої організації партії, кандидатів у депутати, кандидатів на посаду сільського, селищного, міського голови</p> <p>1. Місцева організація партії, кандидати в депутати від якої зареєстровані в багатомандатних виборчих округах, кандидати у депутати в одномандатному, одномандатному мажоритарному виборчому окрузі, кандидати на посади сільського, селищного, міського голови з числа своїх відповідно уповноважених та довірених осіб визначають розпорядників виборчого фонду, які разом з керівником місцевої організації партії, кандидатом у депутати, кандидатом на посаду сільського, селищного, міського голови несуть відповідальність за використання коштів відповідного виборчого фонду згідно із законами України.</p> <p>Розпорядниками відповідного виборчого фонду можуть бути:</p> <p>дві уповноважені особи місцевої організації партії за рішенням керівного органу місцевої організації партії;</p> <p>одна довірена особа кандидата у депутати в одномандатному, одномандатному мажоритарному виборчому</p>

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

Чинна редакція	Редакція з урахуванням змін
<p>окрузі; одна довірена особа кандидата на посаду сільського, селищного, міського голови.</p> <p>2. Розпорядники коштів виборчого фонду зобов'язані вести облік надходження та використання коштів власного виборчого фонду.</p> <p>3. Установа банку, в якій відкрито рахунок виборчого фонду, надає розпоряднику виборчого фонду потижнево або за його зверненням відомості про розміри та джерела внесків, що надійшли на рахунок виборчого фонду.</p> <p>4. Розпорядники виборчого фонду зобов'язані не пізніш як на п'ятий день після дня місцевих виборів подати до відповідної територіальної виборчої комісії фінансовий звіт за формою, встановленою Центральною виборчою комісією не пізніш як за 40 днів до дня місцевих виборів.</p> <p>5. Аналіз фінансових звітів здійснює територіальна виборча комісія. У разі виявлення в ході аналізу фінансових звітів ознак порушення вимог цього Закону територіальна виборча комісія повідомляє відповідні правоохоронні органи для перевірки і реагування відповідно до закону.</p> <p>6. Форми фінансових звітів, передбачених цією статтею, встановлюються Центральною виборчою комісією не пізніш як за 40 днів до дня голосування.</p>	<p>окрузі; одна довірена особа кандидата на посаду сільського, селищного, міського голови.</p> <p>2. Розпорядники коштів виборчого фонду зобов'язані вести облік надходження та використання коштів власного виборчого фонду.</p> <p>3. Установа банку, в якій відкрито рахунок виборчого фонду, надає розпоряднику виборчого фонду потижнево або за його зверненням відомості про розміри та джерела внесків, що надійшли на рахунок виборчого фонду.</p> <p>4. Розпорядник виборчого фонду зобов'язаний не пізніш ніж за п'ять днів до дня виборів подати до відповідної територіальної виборчої комісії проміжний фінансовий звіт про надходження та використання коштів виборчого фонду за період з дня відкриття рахунку виборчого фонду до сьомого дня до дня виборів (на паперових носіях та в електронному вигляді). У разі призначення відповідною територіальною виборчою комісією повторного голосування, розпорядник виборчого фонду кандидата у депутати в одномандатному, одномандатному мажоритарному виборчому окрузі, кандидата на посаду сільського, селищного або міського голови, включеного до виборчого бюлетеня для повторного голосування, зобов'язаний не пізніш ніж за п'ять днів до дня повторного голосування подати до відповідної територіальної виборчої комісії проміжний фінансовий звіт про надходження та використання коштів виборчого фонду за період з дня, наступного за днем офіційного опублікування рішення</p>

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

Чинна редакція	Редакція з урахуванням змін
	<p>відповідної територіальної виборчої комісії про призначення повторного голосування, до сьомого дня перед днем повторного голосування (на паперових носіях та в електронному вигляді).</p> <p>5. Розпорядник виборчого фонду зобов'язаний не пізніше як на п'ятий день після дня виборів (у разі включення кандидата у депутати в одномандатному, одномандатному мажоритарному виборчому окрузі, кандидата на посаду сільського, селищного, міського голови до виборчого бюлетеня для повторного голосування - не пізніше як на п'ятий день після дня повторного голосування) подати до відповідної територіальної виборчої комісії остаточний звіт про надходження і використання коштів виборчого фонду.</p> <p>6. Аналіз проміжних та остаточних фінансових звітів про надходження і використання коштів виборчого фонду здійснює територіальна виборча комісія, яка їх отримала.</p> <p>У разі виявлення в ході аналізу проміжних, остаточних фінансових звітів ознак порушення вимог цього Закону, територіальна виборча комісія повідомляє відповідні правоохоронні органи для перевірки і реагування відповідно до закону.</p> <p>7. У проміжних та остаточних фінансових звітах про надходження та використання коштів виборчого фонду в обов'язковому порядку відображується та підлягає оприлюдненню у місцевих друкованих засобах масової інформації, а у випадках, передбачених частиною п'ятнадцятою статті 64 цього Закону, також на офіційному веб-сайті Центральної виборчої комісії, інформація про всі</p>

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

Чинна редакція	Редакція з урахуванням змін
	<p>надходження на рахунок виборчого фонду, здійснені витрати та залишки коштів на відповідному рахунку, у тому числі інформація про дату надходження кожного внеску до виборчого фонду, його розмір, особу, яка здійснила внесок на відповідний рахунок виборчого фонду (із зазначенням її прізвища, імені, по-батькові, місця її проживання (адреси житла), назви місцевої організації партії (у випадку здійснення внеску місцевою організацією партії), призначення, дату здійснення і суму кожного платежу з рахунку виборчого фонду, повну назву отримувача кожного платежу та коду отримувача.</p> <p>8. Форми фінансових звітів, передбачених цією статтею, та порядок проведення їх аналізу встановлюються Центральною виборчою комісією не пізніше як за 40 днів до дня голосування.</p>
<p>Стаття 64. Формування виборчого фонду та здійснення контролю за надходженням, обліком та використанням його коштів</p> <p>1. Виборчий фонд місцевої організації партії, кандидати в депутати від якої зареєстровані в багатомандатних виборчих округах, формується за рахунок її власних коштів, а також добровільних внесків фізичних осіб.</p> <p>Виборчий фонд кандидата у депутати в одномандатному, одномандатному мажоритарному виборчому окрузі, кандидата на посаду сільського, селищного, міського голови, висунутого місцевою організацією партії, формується за рахунок їх власних коштів, добровільних внесків фізичних осіб, а також за рахунок</p>	<p>Стаття 64. Формування виборчого фонду та здійснення контролю за надходженням, обліком та використанням його коштів</p> <p>1. Виборчий фонд місцевої організації партії, кандидати в депутати від якої зареєстровані в багатомандатних виборчих округах, формується за рахунок її власних коштів, а також добровільних внесків фізичних осіб.</p> <p>Виборчий фонд кандидата у депутати в одномандатному, одномандатному мажоритарному виборчому окрузі, кандидата на посаду сільського, селищного, міського голови, висунутого місцевою організацією партії, формується за рахунок їх власних коштів, добровільних внесків фізичних осіб, а також за рахунок</p>

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

Чинна редакція	Редакція з урахуванням змін
<p>коштів відповідної місцевої організації партії.</p> <p>Виборчий фонд кандидата у депутати в одномандатному виборчому окрузі, одномандатному мажоритарному виборчому окрузі, кандидата на посаду сільського, селищного, міського голови, висунутого шляхом самовисування, формується за рахунок їх власних коштів та добровільних внесків фізичних осіб.</p> <p>Власні кошти місцевої організації партії, кандидата в депутати, кандидата на посаду сільського, селищного, міського голови, які перераховуються на рахунок виборчого фонду, не підлягають обмеженням за сумою і кількістю перерахувань.</p> <p>2. Розмір добровільного внеску однієї фізичної особи до одного виборчого фонду не може перевищувати десяти мінімальних заробітних плат.</p> <p>3. Забороняється робити добровільні внески до виборчого фонду:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) іноземцям, особам, які мають подвійне громадянство, та особам без громадянства; 2) анонімним жертводавцям (без зазначення у платіжному документі відомостей, передбачених частиною четвертою цієї статті). <p>4. Добровільний внесок громадянина України до виборчого фонду приймається установою банку або відділенням зв'язку за умови подання громадянином документа, передбаченого частиною другою статті 3 цього Закону. У платіжному документі при цьому обов'язково зазначаються прізвище, власне ім'я (усі власні імена) та по батькові (за наявності), дата народження та адреса місця проживання громадянина.</p>	<p>коштів відповідної місцевої організації партії.</p> <p>Виборчий фонд кандидата у депутати в одномандатному виборчому окрузі, одномандатному мажоритарному виборчому окрузі, кандидата на посаду сільського, селищного, міського голови, висунутого шляхом самовисування, формується за рахунок їх власних коштів та добровільних внесків фізичних осіб.</p> <p>Власні кошти місцевої організації партії, кандидата в депутати, кандидата на посаду сільського, селищного, міського голови, які перераховуються на рахунок виборчого фонду, не підлягають обмеженням за сумою і кількістю перерахувань.</p> <p>2. Розмір добровільного внеску однієї фізичної особи до одного виборчого фонду не може перевищувати десяти мінімальних заробітних плат.</p> <p>3. Забороняється робити добровільні внески до виборчого фонду:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) іноземцям, особам, які мають подвійне громадянство, та особам без громадянства; 2) анонімним жертводавцям (без зазначення у платіжному документі відомостей, передбачених частиною четвертою цієї статті). <p>4. Добровільний внесок громадянина України до виборчого фонду приймається установою банку або відділенням зв'язку за умови подання громадянином документа, передбаченого частиною другою статті 3 цього Закону. У платіжному документі при цьому обов'язково зазначаються прізвище, власне ім'я (усі власні імена) та по батькові (за наявності), дата народження та адреса місця проживання громадянина.</p>

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

Чинна редакція	Редакція з урахуванням змін
<p>5. Добровільний внесок перераховується установою банку або переказується відділенням зв'язку на рахунок виборчого фонду не пізніше наступного робочого дня після отримання відповідного платіжного документа. Строк безготівкового перерахування внеску на рахунок виборчого фонду не повинен перевищувати одного банківського дня.</p> <p>6. Розпорядник виборчого фонду має право відмовитися від внеску фізичної особи, про що він подає відповідну заяву та платіжний документ до установи банку, в якій відкрито рахунок виборчого фонду. Цей внесок повертається фізичній особі за рахунок її добровільного внеску, а в разі неможливості такого повернення зараховується до бюджету Автономної Республіки Крим чи відповідного місцевого бюджету.</p> <p>7. У разі надходження від фізичної особи добровільного внеску у розмірі, що перевищує розмір, встановлений частиною другою цієї статті, сума, на яку внесок перевищує встановлений розмір внеску, на підставі відповідної заяви та платіжного документа, поданих розпорядником виборчого фонду, повертається установою банку, в якій відкрито рахунок виборчого фонду. Цей внесок повертається фізичній особі за рахунок коштів добровільного внеску, а в разі неможливості такого повернення зараховується до бюджету Автономної Республіки Крим чи відповідного місцевого бюджету.</p> <p>8. Розпорядник виборчого фонду зобов'язаний відмовитися від внеску фізичної особи, яка відповідно до цього Закону не має права робити такий внесок. На підставі заяви розпорядника виборчого фонду про відмову від внеску з цієї причини установа банку, в якій відкрито рахунок виборчого фонду, перераховує</p>	<p>5. Добровільний внесок перераховується установою банку або переказується відділенням зв'язку на рахунок виборчого фонду не пізніше наступного робочого дня після отримання відповідного платіжного документа. Строк безготівкового перерахування внеску на рахунок виборчого фонду не повинен перевищувати одного банківського дня.</p> <p>6. Розпорядник виборчого фонду має право відмовитися від внеску фізичної особи, про що він подає відповідну заяву та платіжний документ до установи банку, в якій відкрито рахунок виборчого фонду. Цей внесок повертається фізичній особі за рахунок її добровільного внеску, а в разі неможливості такого повернення зараховується до бюджету Автономної Республіки Крим чи відповідного місцевого бюджету.</p> <p>7. У разі надходження від фізичної особи добровільного внеску у розмірі, що перевищує розмір, встановлений частиною другою цієї статті, сума, на яку внесок перевищує встановлений розмір внеску, на підставі відповідної заяви та платіжного документа, поданих розпорядником виборчого фонду, повертається установою банку, в якій відкрито рахунок виборчого фонду. Цей внесок повертається фізичній особі за рахунок коштів добровільного внеску, а в разі неможливості такого повернення зараховується до бюджету Автономної Республіки Крим чи відповідного місцевого бюджету.</p> <p>8. Розпорядник виборчого фонду зобов'язаний відмовитися від внеску фізичної особи, яка відповідно до цього Закону не має права робити такий внесок. На підставі заяви розпорядника виборчого фонду про відмову від внеску з цієї причини установа банку, в якій відкрито рахунок виборчого фонду, перераховує</p>

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

Чинна редакція	Редакція з урахуванням змін
<p>такий внесок до бюджету Автономної Республіки Крим чи відповідного місцевого бюджету за рахунок коштів цього внеску.</p> <p>9. Вибірковий контроль за надходженням, обліком і використанням коштів виборчого фонду здійснюється відповідною територіальною виборчою комісією та установою банку, в якій відкрито рахунок виборчого фонду.</p> <p>10. Кошти виборчого фонду, не використані місцевою організацією партії, на підставі рішення вищого керівного органу місцевої організації партії, прийнятого у п'ятиденний строк після офіційного оприлюднення результатів місцевих виборів, перераховуються розпорядником виборчого фонду на поточний банківський рахунок місцевої організації партії у триденний строк із дня прийняття відповідного рішення керівним органом місцевої організації партії. У разі неприйняття у зазначений строк такого рішення невикористані кошти виборчого фонду перераховуються установою банку у безспірному порядку до бюджету Автономної Республіки Крим чи відповідного місцевого бюджету на десятий день із дня офіційного оприлюднення територіальною виборчою комісією результатів відповідних місцевих виборів.</p> <p>Невикористані кошти виборчого фонду кандидата у депутати, кандидата на посаду сільського, селищного, міського голови у п'ятиденний строк після офіційного оприлюднення результатів місцевих виборів перераховуються розпорядником виборчого фонду на поточний банківський рахунок відповідного кандидата у депутати, кандидата на посаду сільського, селищного, міського голови. У разі неперерахування</p>	<p>такий внесок до бюджету Автономної Республіки Крим чи відповідного місцевого бюджету за рахунок коштів цього внеску.</p> <p>9. Вибірковий контроль за надходженням, обліком і використанням коштів виборчого фонду здійснюється відповідною територіальною виборчою комісією та установою банку, в якій відкрито рахунок виборчого фонду.</p> <p>10. Кошти виборчого фонду, не використані місцевою організацією партії, на підставі рішення вищого керівного органу місцевої організації партії, прийнятого у п'ятиденний строк після офіційного оприлюднення результатів місцевих виборів, перераховуються розпорядником виборчого фонду на поточний банківський рахунок місцевої організації партії у триденний строк із дня прийняття відповідного рішення керівним органом місцевої організації партії. У разі неприйняття у зазначений строк такого рішення невикористані кошти виборчого фонду перераховуються установою банку у безспірному порядку до бюджету Автономної Республіки Крим чи відповідного місцевого бюджету на десятий день із дня офіційного оприлюднення територіальною виборчою комісією результатів відповідних місцевих виборів.</p> <p>Невикористані кошти виборчого фонду кандидата у депутати, кандидата на посаду сільського, селищного, міського голови у п'ятиденний строк після офіційного оприлюднення результатів місцевих виборів перераховуються розпорядником виборчого фонду на поточний банківський рахунок відповідного кандидата у депутати, кандидата на посаду сільського, селищного, міського голови. У разі неперерахування</p>

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

Чинна редакція	Редакція з урахуванням змін
<p>невикористаних коштів у зазначений строк вони не повертаються і перераховуються установою банку у безспірному порядку до бюджету Автономної Республіки Крим чи відповідного місцевого бюджету у десятиденний строк з дня офіційного оприлюднення територіальною виборчою комісією результатів відповідних виборів.</p> <p>11. У разі скасування рішення про реєстрацію кандидатів, вибуття кандидата з балотування залишки коштів їх власних виборчих фондів за рішенням територіальної виборчої комісії перераховуються до бюджету Автономної Республіки Крим чи відповідного місцевого бюджету.</p> <p>12. Добровільні внески, що надійшли до виборчого фонду після строку, зазначеного в частині восьмій статті 62 цього Закону, місцевих виборів, перераховуються установою банку до бюджету Автономної Республіки Крим чи відповідного місцевого бюджету.</p> <p>13. Фінансові звіти про надходження та використання коштів виборчого фонду місцевої організації партії, кандидата в депутати, кандидата на посаду сільського, селищного, міського голови оприлюднюються територіальною виборчою комісією у місцевих друкованих засобах масової інформації у п'ятиденний строк з дня надходження таких звітів до виборчої комісії.</p>	<p>невикористаних коштів у зазначений строк вони не повертаються і перераховуються установою банку у безспірному порядку до бюджету Автономної Республіки Крим чи відповідного місцевого бюджету у десятиденний строк з дня офіційного оприлюднення територіальною виборчою комісією результатів відповідних виборів.</p> <p>11. У разі скасування рішення про реєстрацію кандидатів, вибуття кандидата з балотування залишки коштів їх власних виборчих фондів за рішенням територіальної виборчої комісії перераховуються до бюджету Автономної Республіки Крим чи відповідного місцевого бюджету.</p> <p>12. Добровільні внески, що надійшли до виборчого фонду після строку, зазначеного в частині восьмій статті 62 цього Закону, місцевих виборів, перераховуються установою банку до бюджету Автономної Республіки Крим чи відповідного місцевого бюджету.</p> <p>13. Проміжні фінансові звіти про надходження та використання коштів виборчого фонду оприлюднюються територіальною виборчою комісією, яка їх отримала, у місцевих друкованих засобах масової інформації не пізніш ніж за два дні до дня виборів (а у випадку проведення повторного голосування – не пізніш ніж за два дні до дня повторного голосування).</p> <p>14. Остаточні фінансові звіти про надходження та використання коштів виборчого фонду оприлюднюються територіальною виборчою комісією, яка їх отримала, у місцевих друкованих засобах масової інформації у п'ятиденний строк з дня надходження таких звітів до</p>

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації

Чинна редакція	Редакція з урахуванням змін
	<p>територіальної виборчої комісії.</p> <p>15. Копії звітів, зазначених у частині п'ятій статті 63 цього Закону, отриманих виборчою комісією Автономної Республіки Крим, обласною, районної, міською (міста обласного чи республіканського (в Автономній Республіці Крим) значення) виборчою комісією, не пізніше наступного дня з дня їх отримання відповідною територіальною виборчою комісією надсилаються до Центральної виборчої комісії у встановленому Центральною виборчою комісією порядку для оприлюднення на офіційному веб-сайті Центральної виборчої комісії. Центральна виборча комісія зобов'язана оприлюднити такі звіти у повному обсязі не пізніше ніж на тридцятий день з дня офіційного оприлюднення результатів відповідних місцевих виборів.</p>

Висновок ОБСЄ/БДПЛ щодо проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості фінансування політичних партій в Україні та передвиборної агітації